

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Рівень вищої освіти-другий (магістерський)

Виконала: студентка II курсу, групи 672-2
денної форми форми навчання
спеціальність 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
Лівіцька Валерія Олегівна _____

Керівник:
доцент кафедри фінансів і кредиту
Попова Любов Василівна _____

До захисту допущено на засіданні кафедри
Протокол № _____ від _____ 2024 р.
Завідувач кафедри фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.

Чернівці-2024

АНОТАЦІЯ

Лівіцька В.О.Фінансовий менеджмент страхових компаній.-Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,страхування та фондовий ринок». Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2024.

У цій роботі проведено дослідження організації фінансового менеджменту в страхових компаніях, зокрема на прикладі страхової компанії «УСГ». Досліджено суть, роль та завдання фінансового менеджменту страхових компаній, а також методи та підходи до оцінки фінансової діяльності страховиків. Проаналізовано показники фінансової надійності та виконання завдань фінансового менеджменту ПАТ СК «УСГ». Розглянуто основні проблеми, напрями покращення ефективності організації та удосконалення системи фінансового менеджменту страхових компаній.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, страхова компанія, фінансово-економічна діяльність, фінансова надійність, ефективність, ліквідність, платоспроможність.

ANNOTATION

Livyt'ska V.O.Financial management of insurance companies.-Manuscript. Qualification work for obtaining the second (master's) level of higher education in the specialty 072 «Finance, banking, insurance and stock market». Chernivtsi Yuriy Fedkovych National University, Chernivtsi, 2024.

This work has conducted a study of the organization of financial management in insurance companies, in particular on the example of the insurance company PJSC IC "USG". The essence, role and tasks of financial management of insurance companies have been studied, as well as their methods and approaches to assessing insurers. The indicators of financial reliability and fulfillment of financial management tasks of PJSC IC "USG" have been analyzed. The main problems, directions for improving the efficiency of the organization and improving the financial management system of insurance companies have been considered.

Keywords: financial management, insurance company, financial and economic activity, financial reliability, efficiency, liquidity, solvency.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____
В.О. Лівіцька

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	7
1.1.Економічна суть та роль фінансового менеджменту страхових компаній у забезпеченні конкурентоспроможності компанії на ринку.....	7
1.2.Дослідження основних завдань фінансового менеджменту страховиків.....	13
1.3.Методи та підходи до оцінки фінансового стану страховиків.....	21
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	32
2.1.Аналіз фінансово-економічної діяльності СК «УСГ» за 2019-2023 роки.....	32
2.2.Стан та динаміка показників виконання завдань фінансового менеджменту ПАТ СК «УСГ».....	39
2.3. Оцінка показників фінансової надійності страхової компанії «УСГ»...	47
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	54
3.1. Основні проблеми організації фінансового менеджменту страхових компаній.....	54
3.2. Шляхи удосконалення фінансового менеджменту страховика.....	59
3.3. Напрями покращення ефективності організації фінансового менеджменту страхових компаній в сучасних умовах на ринку.....	64
Висновки до розділу 3.....	67
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що фінансовий менеджмент у страхових компаніях є ключовим чинником для забезпечення їх стабільності та конкурентоспроможності на ринку. У сучасних економічних умовах, зокрема в умовах зростання ризиків і невизначеності на світових фінансових ринках, ефективне управління фінансовими ресурсами стає основою для підтримки платоспроможності та фінансової стійкості страховиків. Особливу увагу слід приділити організації фінансового менеджменту у конкретних страховиків, що дозволяє точніше оцінити їх фінансовий стан і розробити рекомендації щодо вдосконалення існуючих практик.

У наукових працях активно розглядаються питання фінансового менеджменту в страхових компаніях. Значну увагу цій темі приділяють такі дослідники, як В.П. Поліщук та І.А. Грицай, які аналізують проблеми фінансової стабільності страхових компаній і пропонують різноманітні моделі для покращення їх фінансового стану. Зокрема, С.М. Козьменко підкреслює важливість застосування фінансових коефіцієнтів для оцінки платоспроможності страховика, тоді як Н.І. Ханко досліджує вплив стратегічного управління ризиками на поліпшення фінансових результатів компаній.

Метою даного дослідження є вивчення актуальних проблем організації фінансового менеджменту страхових компаній, зокрема страховій компанії «УСГ» та формулювання рекомендацій для його покращення з метою підвищення ефективності фінансової діяльності компанії.

Завдання дослідження :

1. Розкрито теоретико-методологічні аспекти фінансового менеджменту страхових компаній.

2. Обґрунтовано економічну суть та роль фінансового менеджменту страхових компаній у забезпеченні конкурентоспроможності компанії на ринку.
3. Досліджено основні завдання фінансового менеджменту страховиків та методи та підходи до оцінки фінансового менеджменту страховиків.
4. Проведено оцінку фінансового менеджменту страхової компанії.
5. Проаналізовано фінансово-економічної діяльності ПАТ СК «УСГ» за 2019-2023 роки.
6. Досліджено показників фінансової надійності страхової компанії та стан виконання основних завдань фін менеджменту.
7. Розкрито перспективні напрями удосконалення системи фінансового менеджменту страхових компаній.

Об'єктом даного дослідження є фінансово-господарська діяльність страхової компанії ПАТ СК «УСГ» в Україні, зокрема, практика організації фінансових процесів у компанії. Предметом дослідження виступають механізми управління фінансовими процесами в страховій компанії, які охоплюють аналіз фінансових показників, ризиків, а також стратегії збереження та розвитку капіталу.

Дана робота поділяється на три ключові частини: вступ, основну частину та висновки. Перший розділ – теоретичні аспекти фінансового менеджменту в страхових компаніях. Другий розділ присвячений аналізу фінансово-економічного стану компанії «УСГ». Третій розділ про шляхи удосконалення фінансового менеджменту страхової компанії.

У дослідженні застосовуються різноманітні методи, зокрема аналіз фінансової звітності, розрахунок фінансових коефіцієнтів, порівняльний аналіз, а також методи стратегічного і ризикового менеджменту. Крім того, використовуються статистичні методи для обробки даних. Окремо реалізовано метод порівняння фінансових показників компанії «УСГ» з іншими учасниками ринку для оцінки її конкурентоспроможності.

Наукова новизна даного дослідження полягає в поєднанні теоретичних і практичних методів аналізу фінансового менеджменту конкретної страхової компанії, що дає змогу розробити рекомендації фінансового розвитку, адаптовані до її потреб.

Інформаційною базою дослідження стали : наукові статті , офіційний сайт НБУ, аудиторські річні та квартальні звітності ПАТ СК «УСГ».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1 Економічна суть та роль фінансового менеджменту страхових компаній у забезпеченні конкурентоспроможності компанії на ринку

Фінансовий менеджмент у страхових компаніях - це сукупність методів і прийомів, спрямованих на управління фінансовими ресурсами з метою забезпечення фінансової стабільності та ефективності діяльності страхової компанії. Сюди входить управління доходами, витратами, інвестиційними портфелями, фінансовими ризиками та капіталом. Згідно з визначенням у підручнику «Фінансовий менеджмент у страхових компаніях», «Фінансовий менеджмент у страхових компаніях - це система управління фінансовими ресурсами, спрямована на максимізацію прибутковості та забезпечення стійкості страхових операцій в умовах ринкової невизначеності та ризику» [31,с.195].

Авторські підходи до управління фінансами в страхових компаніях розглядаються крізь призму різних підходів авторів, які наголошують на важливості ефективного управління фінансовими ресурсами як запоруки конкурентоспроможності будь-якої страхової компанії (табл.1.1).

У своєму дослідженні автори трактують фінансовий менеджмент як систему управління фінансовими ресурсами підприємства та забезпечення ефективного використання капіталу, стабільності та прибутковості.

Вони підкреслюють важливість прийняття стратегічних і тактичних рішень для досягнення фінансової стійкості.

Деякі підкреслюють роль фінансового менеджменту в оптимізації інвестицій, управлінні ризиками та забезпеченні конкурентоспроможності

Таблиця 1.1

Наукові підходи до трактування поняття «фінансовий менеджмент»

Автор	Визначення
В.П. Поліщук	«Фінансовий менеджмент — це сукупність методів і прийомів, які використовуються для максимізації прибутковості та забезпечення фінансової стабільності. Підкреслюється важливість стратегічного планування фінансових потоків і ризиків у невизначені часи» [45, с.40]
С. М.Козьменко	«Фінансовий менеджмент може підвищити конкурентоспроможність страхових компаній. Фінансовий менеджмент має бути гнучким, щоб адаптуватися до нових ринкових умов. За його підходом важливо враховувати специфіку страхової діяльності, зокрема специфіку ризик-менеджменту»[26, с.40]
І. А. Грицай	«Страхові компанії з розвинутою системою фінансового менеджменту краще справляються з кризовими ситуаціями. Він вважає, що належне управління фінансовими ризиками, такими як кредитні та інвестиційні ризики, є основою фінансової стабільності» [12, с.20]
Л.І. Бочаров і Н.І. Ханко	«У своїй праці «Основи фінансового менеджменту» визначають фінансовий менеджмент як комплексну систему, що охоплює планування, контроль та аналіз фінансових результатів. Це дозволяє компаніям приймати обґрунтовані рішення, спираючись на оцінку фінансових даних»[8, с.50]
О.В. Шевчук і С.Л. Ткаченко	«Підкреслюють значення адаптації фінансового менеджменту до змінюваних умов ринку та нових законодавчих вимог. Вони зазначають, що страховим компаніям необхідно впроваджувати нові фінансові стратегії для підвищення ефективності управління ресурсами, що дозволить їм зберігати конкурентоспроможність»[55, с.280]

Конкурентоспроможність компанії визначається його здатністю ефективно виконувати зобов'язання та задовольняти потреби споживачів, що є наслідком грамотного фінансового управління. Стратегічні рішення у сфері фінансового менеджменту, такі як оптимізація витрат, інвестиції в нові продукти та технології,

а також ефективне управління ризиками, безпосередньо впливають на можливість підприємства залишатися конкурентоспроможним на ринку.

Фінансовий менеджмент у страхових компаніях є важливим чинником, що впливає на їх конкурентоспроможність на ринку. Раціональне управління фінансовими ресурсами дає змогу компаніям зменшувати витрати, збільшувати прибуток і забезпечувати фінансову стабільність. Це, в свою чергу, сприяє адаптації страхових компаній до змінюваних умов ринку, виконанню зобов'язань перед клієнтами та підтримці високої репутації.

Ефективність фінансового менеджменту відіграє вирішальну роль у формуванні конкурентних переваг страхових компаній. Сучасні методи управління капіталом та ризиками, стратегічне планування фінансових потоків дозволяють компаніям підтримувати фінансову стійкість в умовах мінливого ринку. Важливим елементом є ліквідність, оскільки це гарантує можливість швидко реагувати на вимоги клієнтів щодо страхових виплат [13, с.16].

Як приклад можна навести управління фінансовими резервами в страхових компаніях, що передбачає формування достатніх резервів для покриття майбутніх страхових зобов'язань; згідно з дослідженням І.С. Гриця [12, с.29], страхові компанії з добре розвиненою системою фінансового менеджменту мають більше шансів бути фінансово стійкими протягом мають більше шансів бути фінансово стійкими під час кризи.

Фінансовий менеджмент є важливою частиною кожної компанії, а особливо для страхових компаній фінансові ресурси мають вирішальне значення для забезпечення платоспроможності та стабільності. Фінансовий менеджмент охоплює (рис.1.1).

На ринку, що швидко змінюється, важливо пам'ятати, що страховики повинні бути гнучкими у своєму фінансовому управлінні, щоб адаптуватися до нових викликів і можливостей [11].

Рис.1.1. Охоплення фінансового менеджменту

Фінансовий менеджмент виконує кілька ключових функцій, необхідних для успішної роботи страхової компанії:

1. Планування:

- формування бюджетів для різних підрозділів компанії;
- визначення фінансових цілей на коротко- та середньострокову перспективу;

- оцінка потреб у капіталі та джерел фінансування.

2. Контроль:

- відстеження витрат і доходів;
- здійснення контролю за виконанням фінансових планів;
- аналіз відхилень і вжиття коригуючих заходів.

3. Аналіз:

- оцінка фінансових результатів (рентабельність, ліквідність, фінансова стабільність);
- вивчення трендів у фінансових показниках для прийняття обґрунтованих рішень.

4. Оперативне управління [53, с.37].

Ці функції допомагають ефективно управляти фінансовими ресурсами, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств.

Елементи фінансового менеджменту включають:

1. Мета: забезпечення платоспроможності та фінансової стабільності підприємства.

2. Методи: використання аналітичних і стратегічних підходів для прийняття управлінських рішень.

3. Важелі: управління капіталом, контроль витрат та інвестиційна діяльність.

Фінансовий менеджмент сприяє стабілізації ефективності та здатності страхової компанії своєчасно виконувати свої зобов'язання, раціонально розподіляти ресурси та управляти ризиками, що в цілому підвищує її конкурентоспроможність на ринку. Фінансовий менеджмент стабілізує ефективність і здатність страхової компанії вчасно виконувати свої зобов'язання, повноцінно розподіляти ресурси та брати на себе управління ризиками, що в цілому підвищує її конкурентоспроможність на ринку. Це обумовлено в:

1. Оптимізація витрат:

- раціоналізація витрат може зменшити собівартість страхових послуг, що призведе до зниження цін та підвищення конкурентоспроможності на ринку.

2. Інвестиційна діяльність:

- залучення капіталу для інвестування в нові продукти, нові технології та нові ринки для забезпечення розвитку компанії та її ринкової позиції.

3. Управління ризиками:

- аналіз та управління фінансовими ризиками (кредитний ризик, інвестиційний ризик та операційний ризик) для забезпечення фінансової стабільності компанії в несприятливих ситуаціях [30, с.7].

Ці елементи допомагають страховикам не тільки вижити, але й процвітати в конкурентному середовищі.

У цьому розділі проведено комплексний аналіз економічної сутності та ролі фінансового менеджменту в страхових компаніях, а також його значення для підвищення конкурентоспроможності на ринку. Фінансовий менеджмент у страхуванні має характеристики, що визначаються специфікою діяльності страхового підприємства з метою підтримки платоспроможності та виконання довгострокових зобов'язань перед клієнтами. Страхові компанії, на відміну від компаній інших галузей, працюють з великими обсягами зобов'язань, що вимагає ретельного управління капіталом, страховими резервами та постійного контролю ліквідності. Фінансовий менеджмент страхових компаній відіграє важливу роль у процесі прийняття управлінських рішень щодо розпорядження активами, політики перестрахування та залучення інвестицій. Від ефективності цих рішень безпосередньо залежить фінансова стійкість страхових підприємств, здатність швидко та ефективно реагувати на зміни в економічному середовищі та забезпечувати дотримання страхових зобов'язань. Тому фінансовий менеджмент є центральним елементом стратегії розвитку компанії та інструментом підтримки її конкурентоспроможності.

Важливо також відзначити, що фінансовий менеджмент у страхових компаніях пов'язаний зі спеціальним управлінням ризиками, зокрема ризиком неплатоспроможності та недостатності капіталу. Це означає, що для забезпечення стабільної роботи бізнесу необхідно не тільки ефективно управляти капіталом, а й забезпечити надійне перестрахування та формування достатніх страхових

резервів. Без таких дій підприємства ризикують втратити довіру клієнтів і зазнати фінансових втрат у разі непередбачуваних подій.

Важливим аспектом фінансового менеджменту є також здатність адаптуватися до мінливих ринкових умов і нових нормативних вимог. Наприклад, постійні зміни в законодавстві, особливо щодо формування страхових резервів і вимог до платоспроможності, змушують компанії розробляти нові фінансові стратегії для підвищення ефективності використання ресурсів. У цьому контексті фінансовий менеджмент допомагає підприємствам оперативно реагувати на ризики та виклики, забезпечуючи тим самим стабільність ринку та довгострокову прибутковість.

Тому фінансовий менеджмент страхових компаній є основою забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності цих компаній. Належна організація фінансових процесів, включаючи управління активами, капіталом і ризиками, дозволяє страховим компаніям стабільно працювати в умовах жорсткої конкуренції та нестабільного економічного середовища.

1.2. Дослідження основних завдань фінансового менеджменту страховиків

Фінансовий менеджмент в страхових компаніях - це складний процес, що включає в себе різні завдання для досягнення стратегічних цілей компанії. Основні завдання фінансового менеджменту в страхових компаніях можна розділити на кілька основних категорій:

1. Управління капіталом.

Управління капіталом є одним з основних завдань фінансового менеджменту. Це пов'язано з тим, що фінансова стабільність страхової компанії значною мірою залежить від достатньої пропозиції капіталу.

- оптимізація структури капіталу: страхові компанії повинні підтримувати баланс між власним і позиковим капіталом. Власний капітал включає акціонерний капітал, резерви та нерозподілений прибуток, тоді як позиковий капітал включає банківські кредити та облігації. Оптимізація структури капіталу допомагає знизити вартість капіталу та забезпечує гнучкість у фінансуванні. Ця оптимізація не лише підвищує фінансову стійкість, але і сприяє зростанню компанії на ринку.

- забезпечення ліквідності: компанії повинні мати достатньо ліквідних активів, щоб задовольнити потреби клієнтів. Це передбачає управління грошовими потоками та резервами що є вкрай необхідними для виконання перед клієнтами. Ліквідність є також ключовим фактором збереження довіри споживачів та регуляторів [30, с.15].

2. Бюджетування та бюджетний контроль.

Бюджети є важливою частиною фінансового менеджменту, оскільки вони допомагають планувати витрати і доходи. Вони є критично важливими для забезпечення фінансової стійкості компанії.

- підготовка бюджету: бюджет - це фінансовий план, який визначає, скільки грошей буде витрачено на різні категорії витрат, такі як операційні витрати, страхові виплати, маркетингові та адміністративні витрати. Він допомагає прояснити фінансові цілі компанії та зосередитися на ключових напрямках. Правильне бюджетування дозволяє оптимізувати ресурси та передбачити можливі фінансові труднощі.

- управління виконанням бюджету: після затвердження бюджету важливо контролювати його виконання. Це передбачає регулярний моніторинг рахунків і виявлення відхилень. Якщо фактичні витрати перевищують заплановані, слід вжити коригувальних заходів, включаючи перегляд витрат і коригування бізнес-

планів. Моніторинг виконання бюджету допомагає своєчасно виявити проблеми та приймати обґрунтовані рішення для їх вирішення [28, с.50].

3. Аналіз ризиків.

Управління ризиками є ключовим питанням для страховиків, оскільки ризик має прямий вплив на результати діяльності.

- оцінка ризиків передбачає систематичний аналіз усіх видів ризиків, з якими може зіткнутися компанія, включаючи фінансові, операційні, юридичні та ринкові ризики. Використовуючи кількісні методи оцінки ризиків, такі як моделі вартості під ризиком (VaR), страховики можуть визначити та оцінити потенційні збитки. Цей аналіз дозволяє своєчасно виявити загрози і приймати обґрунтовані рішення.

- стратегії управління ризиками: різні фінансові інструменти, такі як перестрахування, можуть бути використані для зменшення ризику великих фінансових втрат. Диверсифікація інвестиційних портфелів також є важливою стратегією зменшення ризику [4, с.24]. Таким чином, ефективне управління ризиками сприяє стабільності і прибутковості страхової компанії.

4. Інвестиційна діяльність

Інвестиційна діяльність страхових компаній є важливою складовою фінансового менеджменту.

- формування інвестиційних портфелів: страхові компанії повинні інвестувати страхові резерви для отримання доходу. Збалансований інвестиційний портфель може зменшити ризик і максимізувати дохід. Страховики повинні вибрати ряд активів, включаючи акції, облігації, нерухомість та інші фінансові інструменти. Таким чином, правильний вибір активів є критично важливим для забезпечення прибутковості.

- аналіз ринкових умов: регулярний аналіз ринкових умов дозволяє компаніям своєчасно реагувати на зміни в економіці, які можуть вплинути на їхню

інвестиційну діяльність. Оцінка ризиків, пов'язаних з різними інвестиціями, має вирішальне значення для забезпечення фінансової стабільності [5, с.26]. Ефективне інвестування забезпечує стійкість компанії в умовах змінюваного ринку.

5. Звітність та контроль

Прозорість фінансової діяльності має важливе значення для завоювання довіри клієнтів і регуляторів. Це є ключовим завданням фінансового менеджменту.

- підготовка фінансової звітності: страховики зобов'язані регулярно готувати фінансову звітність, що відображає їхній фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів. Це включає баланс, звіт про прибутки і збитки та звіт про рух грошових коштів. Точна та своєчасна звітність є критично важливою для дотримання нормативних вимог і підтримання репутації компанії.

- контроль і аудит звітності: важливо забезпечити відповідність звітності бухгалтерським та нормативним вимогам. Регулярний аудит і внутрішні перевірки допомагають забезпечити точність і надійність фінансової звітності [5, с. 40]. Це сприяє виявленню можливих проблем та їх вирішенню до того як вони вплинуть на бізнес.

6. Забезпечення фінансової стабільності та платоспроможності

Страхові компанії повинні мати стабільний фінансовий стан, щоб виконувати свої зобов'язання перед клієнтами. Це завдання передбачає управління капіталом, резервами та ліквідністю компанії. Фінансовий стан залежить від здатності страхової компанії формувати необхідні страхові резерви для покриття потенційних збитків [57, с.73]. Від цього залежить напряму довіра клієнтів і репутація компанії.

1) управління капіталом: задля забезпечення стабільності.

2) формування резервів: це допомагає знизити ризик фінансових втрат.

3) забезпечення ліквідності: для своєчасного виконання завдань перед клієнтами.

7. Оптимізація управління страховими резервами

Управління страховими резервами є важливим завданням для страхових компаній, оскільки резерви покривають страхові ризики та забезпечують можливість виплати компенсацій клієнтам у разі настання страхового випадку. Правильне формування та використання резервів є важливим аспектом забезпечення фінансової стабільності компанії [57, с.75].

- формування резервів: правильне формування страхових є ключовим для фінансової стабільності компанії.

- моніторинг резервів: недостатнє управління резервами може призвести до фінансових втрат і підриву довіри до компанії.

8. Управління ризиками та перестрахування

Страхові компанії зобов'язані ефективно управляти ризиками, використовуючи методи диверсифікації, перестрахування та оцінки ризиків. Це зменшує негативний вплив серйозних страхових випадків та збитків на діяльність компанії [42, с.83].

- оцінка ризиків: регулярна оцінка ризиків допомагає ідентифікувати потенційні загрози та розробити стратегії полегшення.

- використання перестрахування: цей підхід є важливим для збереження фінансової стабільності та запобігання банкрутствам у разі великих страхових виплат.

9. Оптимізація інвестиційного портфеля:

Страхові компанії повинні ефективно інвестувати тимчасово вільні кошти для отримання додаткового доходу та підвищення фінансової стійкості. Інвестиції повинні бути добре диверсифіковані для зменшення ризику та максимізації прибутку [50, с. 57].

- диверсифікація активів: страхові компанії мають створювати збалансовані портфелі, що включають різні типи активів, такі як акції, облігації та нерухомість, щоб зменшити вплив негативних ринкових умов.

- моніторинг інвестиційних ризиків: для забезпечення фінансової стабільності та досягнення цілей компанії.

10. Контроль витрат та оптимізація доходів

Управління витратами є дуже важливим для страхових компаній, оскільки невідповідні витрати можуть знизити прибутковість та ефективність компанії. Водночас важливо забезпечити певний рівень доходів за рахунок відповідної цінової стратегії на страхові продукти та збільшення страхового портфеля. [17, с. 62]

- аналіз витрат: регулярний аналіз та аудит витрат допомагають ідентифікувати невиправдані витрати та оптимізувати бюджет компанії.

- цінова стратегія: забезпечення відповідної цінової стратегії на страхові продукти, а також застосування акції та знижок можуть спияти збільшенню страхового портфеля та доходів.

11. Планування та прогнозування фінансових показників

Одним з основних завдань фінансового менеджменту є довгострокове планування та прогнозування фінансових показників діяльності підприємства. Це дозволяє компаніям реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, адаптувати свої стратегії та застосовувати гнучкий підхід до управління фінансовими потоками. [18, с.108]

- фінансове моделювання: використання фінансових моделей для прогнозування доходів, витрат і прибутку, а також для оцінки потенційних фінансових ризиків.

- аналіз сценаріїв: розробка різних сценаріїв розвитку подій, що дозволяє оцінити можливі результати фінансової діяльності та підготуватися до них.

Тут розглянуто основні завдання фінансового менеджменту страхових компаній, які відіграють важливу роль у їх діяльності та забезпеченні фінансової стабільності. Основні завдання, які стоять перед фінансовим менеджментом страхових компаній, можна розділити на кілька основних напрямків, що відображають специфіку діяльності страхової галузі.

По-перше, важливим завданням є розробка фінансової стратегії, яка включає визначення оптимальної структури капіталу. Це завдання передбачає збалансування власного та позикового капіталу для забезпечення необхідної ліквідності та платоспроможності. Власний капітал повинен забезпечувати достатній рівень фінансової стабільності, тоді як позиковий капітал може бути використаний для фінансування інвестиційних проектів, що вимагає ретельного аналізу ризиків і можливостей. По -друге, фінансовий менеджмент страхових компаній зосереджується на управлінні активами, що є важливим для досягнення 20 корпоративних цілей. Це включає в себе аналіз і вибір фінансових інструментів, які відповідають інвестиційній політиці компанії, а також оцінку ризиків, пов'язаних з різними класами активів. Грамотне управління активами допомагає забезпечити хороший рівень прибутку, що в свою чергу впливає на формування страхових резервів і здатність компанії виконувати свої зобов'язання.

Третім важливим завданням є управління ризиками, що особливо важливо для страхових компаній. Фінансовий менеджмент повинен забезпечувати ефективну систему управління ризиками, включаючи оцінку, моніторинг і пом'якшення потенційних фінансових ризиків. Це завдання передбачає не лише аналіз ризиків, пов'язаних зі страховими подіями, але й оцінку ризиків, пов'язаних із процесом інвестування активів, а також ризиків, пов'язаних із змінами в законодавстві та економічній формі.

По-четверте, важливим елементом фінансового менеджменту є забезпечення прозорості та підзвітності фінансових процесів. Страхові компанії повинні

дотримуватися принципів фінансової звітності, щоб надавати точну інформацію про свою діяльність, сприяючи зміцненню довіри між клієнтами та інвесторами. Фінансовий менеджмент повинен забезпечити підготовку фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності, допомагаючи оцінити свою діяльність порівняно з конкурентами на ринку.

Крім того, фінансовий менеджмент страхових компаній спрямований на управління капіталом, включаючи формування та оптимізацію страхових резервів. Створення резервів є невід'ємною частиною забезпечення фінансової стабільності страхової компанії, оскільки вони виконують роль фінансового буфера для покриття можливих страхових виплат. Важливість цього завдання важко переоцінити, оскільки недостатні резерви можуть призвести до фінансових втрат і підірвати довіру до компанії.

Крім того, завданням фінансового менеджменту є розробка інвестиційної політики, яка включає вибір напрямків інвестування, які ймовірно забезпечать оптимальний баланс між ризиком і прибутком. Приймаючи інвестиційні рішення, страховики повинні враховувати довгострокові фінансові цілі, нормативні вимоги та ринкові тенденції.

Тому фінансовий менеджмент страхових компаній виконує низку важливих завдань, спрямованих на забезпечення їх стабільності та конкурентоспроможності на ринку. Ефективне управління фінансами, активами, ризиками та резервами є запорукою безперебійної роботи страхової компанії та її довгострокового зростання. Тому комплексний підхід до фінансового менеджменту є основою досягнення цілей та стратегії розвитку страхових підприємств у сучасному економічному середовищі.

1.3. Методи та підходи до оцінки фінансового стану страховиків

Оцінка фінансового менеджменту в страхових компаніях є важливим питанням, оскільки вона може виявити ефективність використання ресурсів і дозволити вжити заходів для поліпшення фінансових показників. Існує декілька підходів щодо фінансового стану страхових компаній (табл. 1.2)

Таблиця 1.2

Підходи науковців щодо фінансового стану страхових компаній

Класичний підхід	А. Н. Кузьмін - акцентує увагу на традиційних фінансових показниках, таких як ліквідність та платоспроможність.
	В. В. Коваленко - досліджує рентабельність активів і власного капіталу у страхових компаніях.
Модернізований підхід	Т. М. Гончаренко - пропонує аналіз коефіцієнтів ефективності та стратегічних показників.
	О. В. Гаврилова - розробляє метрики, що відображають ринкову долю та динаміку зростання.
Аналіз ризиків	М. І. Островський - акцентує на ризикових показниках та системах управління ризиками.
	С. А. Коваль - розробляє методологію оцінки фінансових ризиків у страхуванні.
Системний підхід	Л. В. Іваненко - досліджує збалансовані системи показників у фінансовому менеджменті.
	А. М. Бобровський - пропонує інтеграцію різних показників у єдину систему моніторингу.
Суспільно-економічний підхід	Е. В. Левченко - аналізує соціальні та екологічні аспекти діяльності страхових компаній.
	Н. А. Федорова - досліджує вплив страхових компаній на економіку та соціальне середовище.
Кількісний і якісний аналіз	Р. С. Мельник - займається кількісним аналізом фінансових показників.
	Д. А. Соколов - оцінює якісні показники управлінських практик у страхуванні.

Методи та підходи до оцінки фінансового менеджменту можна поділити на кілька основних груп.

1. Традиційні фінансові показники

Фінансові коефіцієнти є традиційним способом оцінки фінансового стану страхової компанії та її менеджменту.

- ліквідність: Визначає здатність компанії виконувати свої короткострокові зобов'язання. Основними показниками ліквідності є коефіцієнт поточної ліквідності та коефіцієнт поточної платоспроможності. Чим вище значення цих показників, тим вища фінансова стійкість компанії. До показників ліквідності належать: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Вони допомагають оцінити здатність компанії виконувати свої короткострокові зобов'язання.

- рентабельність: показник, що оцінює ефективність використання капіталу. Ключовими показниками рентабельності є рентабельність продажу та рентабельність страхової послуги.

- Фінансову стабільність визначають такі показники, як коефіцієнт автономії (відношення власного капіталу до загальних активів). Цей показник допомагає оцінити, наскільки бізнес залежить від зовнішнього фінансування [36, с.72] (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Показники оцінки фінансової стійкості

Показник	Метод розрахунку	Нормативні значення
Показник ліквідності активів	(Відношення високоліквідних активів до довгострокових та поточних збвзнь)*100%	1-2
Показник поточної ліквідності	(Відношення оборотних активів до поточних збвзнь)*100%	Норма 1-2 , бажано 2-3
Зворотній показник платоспроможності	(Відношення довгострокових та поточних збвзнь до суми капіталу) *100 %	> 0
1	2	3

Продовження табл.1.3

1	2	3
Коефіцієнт боргового навантаження	(Відношення довгострокових та поточних збвзнь до активів компанії) * 100%	1-2
Показник відношення чистих страхових резервів та капіталу	(Відношення частин страхових резервів до суми капіталу) * 100 %	1-2
Коефіцієнт достатності страхових резервів	(Відношення страхових резервів до чистих страхових премій) * 100%	>1
Показник покриття зобов'язання за страховими виплатами	(Відношення суми страхових резервів та суми капіталу до страхових виплат) * 100%	↑ +
Коефіцієнт загальної ліквідності	(Високо ліквідні активи + Активи , що швидко реалізуються + Малоліквідні активи) / (Миттєві пасиви + Короткострокові пасиви)	1-2
Коефіцієнт поточної ліквідності	(Високо ліквідні активи + Активи , що швидко реалізуються) / (Миттєві пасиви + Короткострокові пасиви)	1-2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи – Запаси) / Короткострокові збвзні	>0.8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(Високо ліквідні активи) / (Миттєві пасиви + Короткострокові пасиви)	0,2-0,3
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Загальні активи	>5%
Коефіцієнт оборотності активів	Відношення страхової премії до середньорічної вартості активів	1-2, ↑ +
Рентабельність власного капіталу	ROE = (Чистий прибуток / Власний капітал) * 100%	>10%
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Відношення страхової премії до середньорічної вартості власного капіталу	↑ +
Рентабельність страхових премій	Чистий прибуток / Страхові премії	>5%
Рентабельність страхової послуги	(Відношення фактичного прибутку до витрат страхової компанії) * 100%	5%-15% , ↑ +
Рентабельність продаж	(Відношення чистого прибутку до страхових платежів) * 100%	5%-25% , ↑ +

Для комплексного аналізу фінансового стану підприємства використовуються таблиці, що містять показники для оцінки фінансової стійкості.

До них відносяться різноманітні фінансові показники, які дозволяють оцінити здатність компанії підтримувати стабільність, своєчасно виконувати свої зобов'язання та забезпечувати достатню ліквідність. Такі показники, як коефіцієнти ліквідності, прибутковості, фінансової незалежності та платоспроможності, допомагають виявити ефективність фінансового менеджменту та потенційні фінансові ризики.

Це дозволяє нам оцінити, наскільки добре компанія може адаптуватися до мінливих економічних умов і підтримувати фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

Також окремим пунктом потрібно додати показники що визначають обсяги страхових виплат, аналізують заборогованість клієнтів перед страховою компанією та оцінюють ступінь автономії від перестраховування. Це все також можна вважати показниками фінансової стійкості (табл.1.4).

Таблиця 1.4

Додаткові показники оцінки фінансової стійкості

Показник	Метод розрахунку	Нормативні значення
Показник обсягів страхування	(Відношення страхових виплат до чистих зароблених страхових премій)*100%	↑ +
Показник дебіторської заборгованості	(Відношення суми дебіторської заборгованості до суми капіталу компанії)*100%	↑ +
Показник незалежності від перестраховування	Відношення суми чистих премій до суми валових премій)*100%	0,5-0,8 %

Показники фінансової стійкості допомагають оцінити фінансовий стан підприємства за ключовими коефіцієнтами, які відображають його здатність підтримувати стабільність.

До них відносяться показники ліквідності, прибутковості та платоспроможності, які визначають, наскільки ефективно компанія управляє своїми фінансами та чи готова вона виконати свої майбутні зобов'язання.

2. Кількісні методи оцінки

Кількісні методи оцінки фінансового менеджменту базуються на математичних і статистичних моделях.

- моделювання фінансових потоків: вивчення фінансових потоків дозволяє спрогнозувати майбутні фінансові потреби. Використання таких моделей, як дисконтовані грошові потоки (DCF), допомагає оцінити поточну вартість майбутніх грошових надходжень.

- аналіз чутливості: цей метод аналізує, як зміни в ключових припущеннях (наприклад, зміни в ставках премій або витратах) впливають на фінансові результати. Це дозволяє страховикам краще розуміти ризики та приймати фінансові рішення [18, с. 95].

3. Оцінка за допомогою KPI

Ключові показники ефективності (KPI) використовуються для вимірювання ефективності фінансового менеджменту.

- фінансові KPI: такі показники, як зростання доходів, скорочення витрат і бюджетні цілі; KPI дозволяють компаніям вимірювати свою ефективність і порівнювати її з показниками конкурентів.

- операційні KPI: вимірюють ефективність процесів, наприклад, швидкість обробки страхових заяв або кількість скарг клієнтів. Ці показники допомагають визначити, наскільки добре працює фінансовий менеджмент з точки зору обслуговування клієнтів [35, с.68].

4. Стратегічний аналіз

Стратегічний аналіз дозволяє компанії оцінити своє фінансове управління з точки зору довгострокового розвитку та адаптації до змін у навколишньому

середовищі. SWOT-аналіз: ця методика допомагає визначити сильні та слабкі сторони компанії, можливості та загрози на ринку; SWOT-аналіз допомагає визначити, які фінансові стратегії є найбільш ефективними в умовах мінливого ринку. PEST-аналіз: аналіз політичних, економічних, соціальних і технологічних факторів, які можуть вплинути на бізнес страховика. Це дозволяє компанії адаптувати свою фінансову стратегію до зовнішніх умов [35, с.123] (табл.1.5).

Таблиця.1.5

Аналіз методів оцінки фінансового менеджменту страховиків

Метод	Опис	Переваги	Недоліки
Аналіз фінансових коефіцієнтів	Розрахунок показників ліквідності, рентабельності, активності	Швидка і проста реалізація	Враховує не всі аспекти діяльності компанії
SWOT-аналіз	Оцінка різних сторін, можливостей і загроз	Допомога в виявленні стратегічних можливостей та загроз	Суб'єктивність оцінок
PEST-аналіз	Аналіз політичних, економічних, соціальних і технологічних факторів	Визначення зовнішніх факторів які впливають безпосередньо на бізнес	Складний у реалізації, вимагає багато часу
Моделювання ризиків	Використання статистичних моделей для оцінки фінансових ризиків	Забезпечення детального аналізу ризиків	Ускладнює розуміння складності моделей
Бенчмаркінг	Порівняння з кращими практиками в індустрії	Визначення стандартів успіхів та допомога у виявленні погалин	Важко знайти прямі аналоги для порівняння

5. Зворотній зв'язок та управління змінами

Оцінка фінансового менеджменту може включати відгуки клієнтів і співробітників, які можуть вказувати на проблеми з фінансовим менеджментом.

- оцінка задоволеності клієнтів Збір відгуків клієнтів про послуги та фінансові продукти може допомогти виявити слабкі місця у фінансовому управлінні та вжити заходів для їх усунення.

- аудит і внутрішній контроль: регулярні аудиторські перевірки виявляють слабкі місця у фінансовому управлінні та забезпечують дотримання внутрішніх стандартів. Це допомагає підвищити ефективність і знизити ризики [36, с.120] (табл.1.6).

Таблиця.1.6

Фінансові показники, що використовуються у страхуванні

Фінансовий показник	Опис	Формула
Коефіцієнт виплат	% від страхових премій які компанія виплачує в якості страхових відшкодувань.	(Страхов виплати/Страхов прем) *100%
Коефіцієнт витрат	% витрат компанії на ведення бізнесу до загальних страхових премій	(Витрати на ведення бзнесу /Страхов прем) * 100%
Чистий прибуток	Відображає загальний прибуток страхової компанії після вирахування всіх витрат і податків	Всього доходів – Всього витрат
Капітал та резерви	Загальний капітал і резерви що використовуються для покриття потенційних збитків	Власний капітал+Страхов резерви
Коефіцієнт платоспроможності	Здатість компанії виконувати умови перед перед страховиками	(Капітал резерви /Збвзнн) *100%
Коефіцієнт прибутковості	Вимірює прибутковість компанії в порівнянні з її активами або капіталом	(Чистий прибуток / Загальні активи) *100%
Дивідент на акцію	Виплата прибутку акціонерам що виражається в розрахунку на одну акцію	Виплачений дивідент /кльксть акцій
Рентабельність активів	Вимірює ефективність використання активів для отримання прибутку	(Чистий прибуток /Загальні активи)*100%
Рентабельність власного капіталу	Прибуток отриманий на одиницю власного капіталу	(Чистий прибуток /Власний капітал) *100%
Середній коефіцієнт комісійних витрат	Витрати на комісійні виплати агентам і брокерам у % до загальних премій	(Комсйн витрати / Страхов прем) *100%

Фінансові показники в страхуванні використовуються для оцінки стабільності та ефективності діяльності компанії.

До найважливіших належать коефіцієнти платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та прибутковості.

Це допомагає компаніям визначити, наскільки добре вони можуть виконувати свої зобов'язання, покривати свої витрати та отримувати дохід.

Ці загальні показники фінансової стійкості слугують основою для визначення конкретних методик і показників, що використовуються для оцінки управління фінансами страхових підприємств (табл.1.7).

Таблиця.1.7

Специфічні показники та методи для оцінки фінансового менеджменту
страхових компаній

Назва показника	Механізм розрахунку	Нормативні значення
Платоспроможність страховиків	Платоспроможність =Власний капітал / зобов'язання	>1 (значення повинно бути більше за 1 для забезпечення стабільності)
Страхові резерви	Розраховуються згідно з нормативами центрального банку або регулятора	Регуляторні вимоги визначаються видом страхової послуги.
Коефіцієнт виплат по збитках	$\text{LossRatio} = (\text{Виплати} / \text{Збран страхов прем}) * 100\%$	Оптимальне значення – до 60-70%
Комбінований коефіцієнт збитковості	$\text{Combined Ratio} = \text{Loss Ratio} + \text{Expense Ratio}$	Менше або рівно 100%
Коефіцієнт перестраховування	Коефцинт перестраховування = (Сума перестраховування/Збран прем) *100%	30-50% , залежно від виду страхування
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	(Оборотні активи –Поточні збвзня)/ Поточні збвзня	> 0.1.↑ +
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	(Оборотні активи –Поточні збвзня) / Власний капітал	↑+
Коефіцієнт фінансової незалежності	(Власний капітал /Баланс) *100%	20% до 40%

Фінансове управління страховою компанією оцінюється на основі певних показників, що відображають її ефективність і стабільність. Ці показники включають платоспроможність страхової компанії та вказують на її здатність виконувати свої зобов'язання перед клієнтом. Страхові резерви-це кошти, призначені для покриття майбутніх страхових виплат, і їх розмір важливий для забезпечення фінансової стабільності компанії. Коефіцієнт виплати збитків показує відношення премій до нарахованих премій, тоді як коефіцієнт перестраховування показує вплив використання перестраховування для зменшення ризику. Коефіцієнт наявності оборотних коштів визначає рівень фінансової стабільності компанії для покриття поточних зобов'язань. Коефіцієнт мобільності власного оборотного капіталу показує, як компанія ефективно використовує свій оборотний капітал для покриття короткострокових зобов'язань, а коефіцієнт фінансової незалежності оцінює частку власного капіталу в загальній структурі фінансування компанії. Це важливо для забезпечення фінансової стабільності. У сукупності ці показники дозволяють всебічно оцінити фінансову стабільність і ефективність управління страховою компанією.

Що стосується прибутковості, важливими показниками є: рентабельність активів (ROA), рентабельність власного капіталу (ROE) і прибуток від страхових премій. Вони показують, наскільки ефективно компанія використовує свої ресурси для отримання прибутку. Крім того, операційні показники, такі як оборотність активів і оборотність капіталу, дозволяють нам оцінити, наскільки ефективно компанія управляє своїми активами. Важливим елементом аналізу також є моніторинг ризиків, пов'язаних з діяльністю страхової компанії. Тут використані методи враховують як внутрішні, так і зовнішні ризики, включаючи ризики неплатоспроможності, коливання ринкових ставок, зміни законодавства тощо. Тому фінансовий менеджмент страхових підприємств повинен не тільки

оцінювати поточну фінансову ситуацію, а й прогнозувати можливі фінансові труднощі.

Важливо зазначити, що використання методів оцінки фінансового менеджменту не обмежується кількісними показниками. Водночас існує низка якісних методів, які сприяють розробці стратегії фінансового менеджменту. Це може включати SWOT-аналіз (аналіз сильних і слабких сторін, аналіз можливостей і загроз), аналіз PEST (аналіз політичних, економічних, соціальних і технологічних факторів) та інші інструменти стратегічного планування. Ці методи дозволяють компанії краще зрозуміти свою позицію на ринку, визначити потенційні можливості зростання та адаптувати свою фінансову стратегію до змін.

Тому управління фінансами страхових компаній потребує системного підходу, який включає як кількісні, так і якісні методи оцінки. Ефективне використання різноманітних фінансових показників дозволяє страховим компаніям оцінювати свою конкурентоспроможність на ринку, оптимізувати управлінські рішення та підвищити загальну ефективність діяльності. Виходячи з аналізу, можна стверджувати, що фінансовий менеджмент страхових компаній є важливим чинником, що створює їх успішність і стабільність у сучасному економічному середовищі.

Висновки до розділу 1

У теперішньому економічному середовищі фінансовий менеджмент відіграє ключову роль у діяльності страхових компаній. Специфіка фінансового менеджменту страхових компаній зумовлена характером їх діяльності. Основним завданням фінансового менеджменту в страхуванні є не тільки управління фінансовими потоками, а й ефективне використання ресурсів для досягнення максимальної стабільності компанії та захисту її клієнтів від ризиків.

На теоретичних аспектах, висвітлених у розділі, сформувалося уявлення про сутність фінансового менеджменту як комплексного процесу, що включає управління активами, пасивами, капіталом і фінансовими ризиками. Основними функціями фінансового менеджменту є планування, контроль, аналіз та управління фінансовими потоками. Особливу увагу приділено важливості фінансового менеджменту в забезпеченні конкурентних переваг, що досягаються шляхом максимізації фінансових процесів та використання інноваційних підходів в управлінні капіталом і ризиками.

Розглянуті в розділі методологічні підходи включають аналіз фінансової діяльності, побудову фінансових моделей, оцінку фінансових ризиків та управління страховими резервами. Збільшенню прибутковості компанії та збільшенню її здатності адаптуватися в нестабільному ринковому середовищі сприяє ефективне управління фінансами. Управління активами та пасивами, а також формування достатнього рівня страхових резервів є основними елементами стратегії фінансового менеджменту, спрямованої на забезпечення довгострокової фінансової стабільності.

Аналіз теоретико-методологічних аспектів фінансового менеджменту страхових компаній показує, що для забезпечення успішної діяльності необхідне комплексне управління фінансовими ресурсами з урахуванням специфіки страхового бізнесу. Відповідність методів управління сучасним економічним умовам і зростаючим ризикам дозволить компанії залишатися конкурентоспроможною на ринку і забезпечити надійний захист клієнтів.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

2.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності СК «УСГ» за 2019-2023 роки

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «УСГ» — це сучасна, динамічна страхова компанія, яка працює на національному рівні та має повний капітал іноземних інвесторів. Історія компанії починається 24 квітня 2000 року, коли була заснована СК «Напарс». Пізніше компанія стане правонаступником ПАТ СК «УСГ». За основними фінансовими показниками ПАТ СК «УСГ» сьогодні входить до першої десятки страховиків України.

У 2008 році ПАТ СК «УСГ» стала повноправним членом всесвітньо відомої страхової групи Vienna Insurance Group, яка працює в Австрії, Центральній та Східній Європі. Це підвищило міцність і надійність ПАТ СК «УСГ». Крім того, високоякісні послуги можна створювати завдяки досвіду потужної міжнародної групи, яка працює у 25 країнах світу.

Основними напрямками діяльності ПАТ СК «УСГ» є:

1. Страхування автомобілів та цивільної відповідальності водіїв.
2. Страхування майна юридичних та фізичних осіб.
3. Особисте страхування.
4. Медичне страхування.

Місією компанії є надання клієнтоорієнтованих, високоякісних, доступних і першокласних страхових послуг, які відповідають потребам кожного клієнта, виправдовуючи та перевершуючи очікування, залишаючись при цьому стабільним лідером на українському класичному ринку страхування.

ПАТ СК «УСГ» внесено до Державного реєстру фінансових установ (свідectво про реєстрацію фінансової установи).

Нижче зазначено аналіз фінансово-економічного становища СК«УСГ» періодом 2019 -2023 роки. Протягом аналізованого періоду спостерігається чітка тенденція до збільшення вартості активів компанії та власного капіталу. У період з 2019 по 2023 рік зростала питома вага власного капіталу в структурі пасивів, покращилася платоспроможність страхової компанії. Це свідчить про підвищення надійності страхових компаній. Розглядаємо динаміку основних показників ПАТ СК «УСГ» за звітний період (табл. 2.1).

Виписки з Державного реєстру фінансових установ дозволяють ПАТ СК «УСГ» формувати прості страхові рішення для ефективного страхового захисту практично у всіх сферах нашого життя.

Таблиця 2.1

Динаміка основних показників ПАТ СК «УСГ» за 2019-2023 роки

тис. грн.

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютний приріст ,+/- 2023 рік /2019 рік	Відносний приріст,+/- 2023 рік /2019 рік
Загальні страхові премії	1588680	1913210	2347070	3167510	2936370	1347690	84,8
Страхові виплати	673110	601320	653960	752670	1187610	5145,1	76,4
Усього активів	1905 74	4755 89	2944 32	343776	272947	823 725	43,2
Власний капітал	545 795	611 199	576 811	643797	597 576	51 781	9,5
Чистий фінансовий результат : прибуток (збиток)	576	65 404	21 205	(72 131)	108 953	108 377	18815,5
Страхові резерви	1221139	3968568	2144330	214041	2066907	845 768	69,3

Загальні страхові премії динамічно зростали протягом досліджуваного періоду. У 2019 році вона досягла 1588680 тис. грн, а у 2022 році він досяг піку –

3167510 тис.грн. Потім у 2023 році він знизився до 293670 тисячі гривень. Це може свідчити про вплив економічних і ринкових факторів, що обмежують обсяги продажів. Однак у 2023 році премії можуть знизитися на 2,90% в результаті змін ринкової кон'юнктури і внутрішніх проблем компанії. Всього за 5 років премії значно зросли, незважаючи на тимчасове зниження. Динаміка страхових виплат за аналізований період свідчить про значну нестабільність. Спочатку він поступово збільшувався, але в 2021 році виплати значно зросли. Ймовірно, це могло бути викликано численними страховими випадками або великими контрактами. Страхові виплати мали відносно стабільну тенденцію до зростання, збільшившись з 673110 тис.грн. у 2019 році до 1187610 тис. грн. у 2023 році. Такі події свідчать про збільшення відповідальності страхових компаній та можливу зміну структури портфелів страхових продуктів. Порівняння темпів зростання страхових премій і виплат свідчить про погіршення показників компанії у 2023 році. Динаміка активів страхових компаній демонструє значні коливання. У період з 2019 по 2020 років активи значно зросли. Це може бути пов'язано зі збільшенням інвестицій або розширенням діяльності. Однак у наступні роки їх обсяг скоротився, особливо в 2023 році. Власний капітал страхових компаній демонструють загальну тенденцію коливатися протягом певного періоду часу. Спочатку в 2020 році спостерігалось помітне збільшення власного капіталу, але це може бути результатом успішної діяльності або повернення інвестицій. Однак після 2022 року цей показник знижується, що може свідчити про труднощі через зміни в економіці або фінансові труднощі. Страхові резерви компанії в останні роки значно коливалися. У 2020 році вони досягли 1221 139 тис. грн., а в 2021 році зросли до 3968 568 тис. грн. У 2022 році резерви знизилися до 2 144 330 тис. грн, а в 2023 році залишилися майже на тому ж рівні — 2 140 410 тис. грн. Однак у 2024 році вони знову впали до 2 066 907 тис. грн. Це вказує на коригування стратегії бронювання та її адаптацію до змін ринку та управлінських рішень компанії. Абсолютний приріст та

відносний приріст по зазначених показниках свідчать про значне зростання страхової діяльності. Наприклад, страхові виплати зросли на 892 905 тис. грн (152,6%), а чистий фінансовий результат — на 108 377 тис. грн (18,815,5%). Водночас приріст власного капіталу становить 51,781 тис. грн (9,5%), а загальні активи зросли на 823 725 тис. грн (43,2%), що вказує на стабільне, але повільніше зростання цих аспектів фінансової діяльності компанії. Преміальні показники важливі для оцінки фінансових показників страхової компанії. Загальна сума страхових внесків відображає суму доходу, який може бути отриманий в результаті укладення страхового полісу. Це важливий показник ефективності реалізації страхових продуктів. Загальна сума активів підприємства показує загальну суму всіх ресурсів, що використовуються для підтримки операційної діяльності, включаючи інвестиції та основні засоби. Власний капітал є показником фінансової стабільності бізнесу і його здатності виконувати свої зобов'язання за рахунок власних коштів. Чисті фінансові результати, включаючи прибуток або збитки компанії, дозволяють нам оцінити ефективність управлінських рішень. Важливою особливістю є те, що компанія зазнала збитків у 2022 році, що вказує на необхідність аналізу причин цих фінансових труднощів та вжиття коригувальних заходів для покращення результатів. Ці показники в сукупності дозволяють оцінити фінансовий стан страхової компанії і перспективи її розвитку.

Загалом, дані вказують на нестабільність активів компанії, що, ймовірно, зумовлено економічними або ринковими умовами. Різкий зріст у 2020 році може бути наслідком значного фінансування або успішних інвестицій, тоді як подальші коливання можуть свідчити про адаптацію до змін на ринку або в економіці.

Для детальнішої оцінки діяльності страхової компанії враховується аналіз основних показників: страхових виплат та страхових резервів (рис 2.1;2.2). Ці показники є найважливішими показниками фінансової стійкості та ефективності управління страховими ризиками. У наведених нижче діаграмах показано

коливання цих показників на квартальній основі з 2019 по 2023 роки, що дає вам змогу розпізнати закономірності та зробити обґрунтовані судження щодо фінансового стану компанії.

Рис.2.1 Динаміка страхових виплат протягом аналізованого періоду (поквартально)

ПАТ СК «УСГ»

Страхові виплати дозволяють оцінити виконання компанією своїх зобов'язань перед клієнтами, а динаміка страхових резервів відображає здатність компанії здійснювати майбутні виплати.

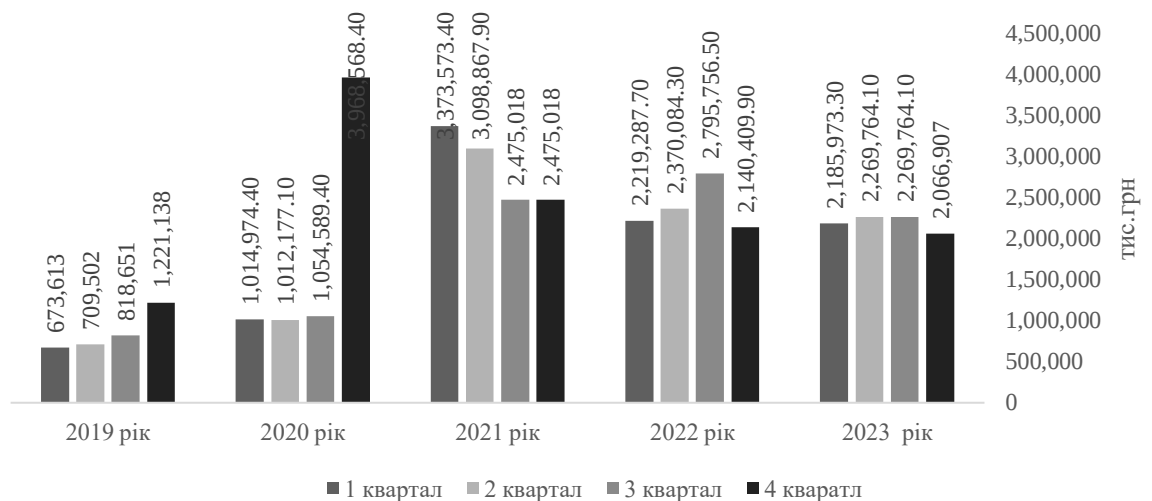

Рис. 2.2 Динаміка страхових резервів протягом аналізованого періоду (поквартально) ПАТ СК «УСГ»

Порівнюючи суми страхових виплат та страхових резервів ми чітко можемо побачити що з кожним роком через інфляцію і додаткових факторів які впливають на ріст , можемо виділити 2020-2021 роки. Як показано на діаграмах що саме 4 кварталні звіти були найбільш значимі у історії компанії. Така тенденція може бути пояснена кількома факторами:

1. У багатьох страхових компаніях значна частина контрактів завершується наприкінці року, що безпосередньо впливає на накопичення страхових резервів для виконання майбутніх зобов'язань. Подібним чином наприкінці року часто спостерігається сплеск виплат за претензіями, оскільки клієнти стають більш активними у поданні претензій, щоб завершити поточні претензії.

2. У 2020 році ринок страхування зазнав значного впливу пандемії COVID-19, як економічного, так і соціального. Це призвело до зростання страхових премій, зокрема у сфері медичного страхування, та збільшення резервів за рахунок підвищених ризиків. У 2021 році ці тенденції можуть зберегтися через необхідність адаптації до нових ринкових умов.

3. Річна фінансова звітність: страхові компанії віддають перевагу створенню резервів і здійсненню платежів у 4-му кварталі року, щоб завершити фінансовий цикл, одночасно виконуючи свої зобов'язання перед клієнтами та дотримуючись нормативних вимог.

Та не менш важливим показником є інвесеційна діяльність компанії. Основним джерелом інвестиційних коштів є страхові резерви, які компанії тимчасово відкладають для отримання додаткового доходу, гарантуючи свою фінансову безпеку. Розглядаємо динаміку довгосторокових інвестицій (Рис.2.3.)

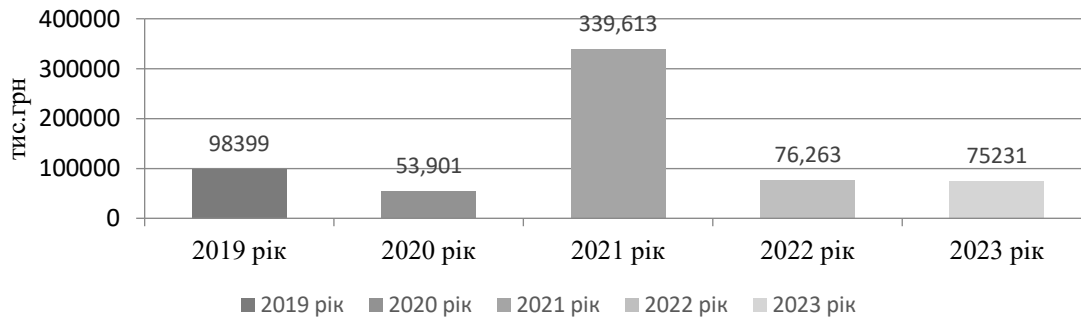

Рис.2.3. Динаміка довгострокових інвестицій за звітний період ПАТ СК «УСГ»

На діаграмі показана динаміка довгострокових інвестицій СК «УСГ» 2019 по 2023 рік. Обсяг довгострокових інвестицій в 2019 році досяг 98 399 тис.грн, що відображає стабільні інвестиції за цей період. У 2020 році ця цифра була значно знижена до 53 901 тисячі гривень. Це може бути пов'язано з коригуванням інвестиційної стратегії через економічні умови або зовнішні фактори. У 2021 році спостерігається різке зростання до 339 613 тис.грн, що вказує на можливість відновлення після активних інвестицій та економічних труднощів. У 2022 році обсяг інвестицій знову впаде до 76 263 тисячі гривень, що може бути результатом зміни стратегічних пріоритетів або реакції на фінансові труднощі. У 2023 році показник залишається на аналогічному рівні – 75 231 тисячі гривень, що свідчить про стабільність довгострокових інвестицій. Графік показує тенденції коливань обсягу довгострокових інвестицій і може відображати як зовнішні економічні фактори, так і внутрішні стратегічні рішення компанії.

Аналіз довгострокових інвестицій в період з 2019 по 2023 рік показує значні коливання обсягу інвестицій. Було відзначено як період активного інвестування, так і зниження обсягів, що відображає зміни стратегічних пріоритетів та економічних умов. У 2020 році обсяг інвестицій значно знизився, що можна пояснити зовнішньоекономічними факторами, але в 2021 році спостерігається помітне зростання, що свідчить про відновлення економічної активності. Однак інвестиції знову зменшуються в наступні роки, і це може бути результатом

несприятливих економічних умов, включаючи наслідки війни. Війна призвела до значних втрат як фізичного, так і людського капіталу, що серйозно вплинуло на економічну ситуацію в країні. Відновлення економіки після такого стихійного лиха зажадає не тільки значних внутрішніх зусиль, а й підтримки з боку міжнародних партнерів. Процес відновлення може бути тривалим, і його успіх залежить від здатності країни мобілізувати ресурси та отримати міжнародну підтримку для подолання наслідків війни.

2.2. Стан та динаміка показників виконання завдань фінансового менеджменту ПАТ СК «УСГ»

Фінансовий менеджмент страхових компаній обертається навколо ефективного управління активами, зобов'язаннями, доходами та витратами. Досліджено ключові фінансові показники для оцінки ефективності виконання завдань фінансового менеджменту, які виконує СК «УСГ», зокрема:

1. Рентабельність активів .
2. Коефіцієнт платоспроможності.
3. Структура доходів і витрат.
4. Динаміка страхових резервів і виплат.
5. Оцінка ризиків.

Рентабельність активів та коефіцієнт платоспроможності ми можемо віднести до управління капіталом. Це дозволяє оцінити саму ефективність використання власного капіталу та фінансову стійкість. За допомогою цих показників можна згенерувати прибуток для акціонерів. Не можливо пропустити також показники які відносяться до бюджетування та бюджетного контролю. Вони допомогать оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами в певних межах запланованих бюджетів. Показники визначають ефективність компанії

дотримання фінансових планів, чи є значні відхилення та які є аспекти бюджетного процесу що потребують покращення. Ефективне управління капіталом, бюджетування та аналіз ризиків є основою фінансового менеджменту для страхових компаній, гарантуючи як стабільність, так і зростання. Зараз досліджуються показники, які вказують на ефективність управління капіталом, включаючи активи, власний капітал і страхові премії, на додаток до результатів бюджетного планування, таких як запаси та платежі. Розглядаємо аналіз власного капіталу (рис.2.4).

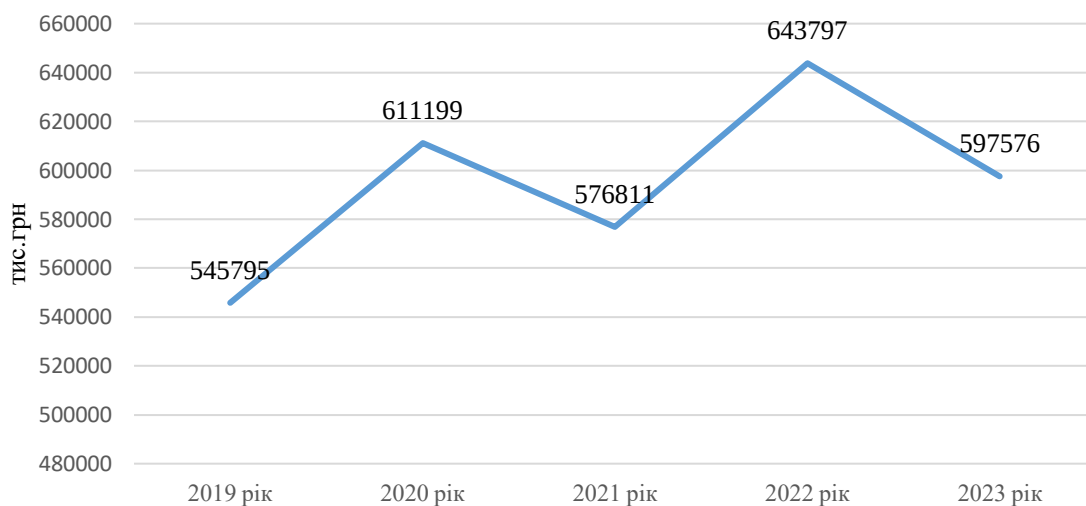

Рис.2.4. Аналіз власного капіталу ПАТ СК «УСГ»

Згідно з цією таблицею, капітал компанії в останні роки має тенденцію коливатися. Наприклад, у 2020 році капітал досяг 611 199 тис. грн, але до 2023 року він був зменшений до 597 576 тис. грн. Це вказує на деяку нестабільність, яка може бути пов'язана з незадекларованими збитками або змінами в інших фінансових категоріях (наприклад, резерви або дивіденди). Зміна капіталу може вказувати на необхідність додаткових інвестицій або оптимізації витрат.

Статутний капітал: стабільний капітал протягом жовтня, що є позитивним фактором, оскільки означає, що компанії не потрібні додаткові проблеми з акціонерним капіталом для задоволення своїх потреб.

Нерозподілений прибуток: у 2020 році нерозподілений прибуток компанії склав 22 018 тис. грн., але в 2023 році ця цифра різко знизилася, що покриває збитки або інші фінансові збитки. Це важливий показник ефективності управління прибутком і наявності резервів для подальшого розвитку.

Водночас фінансовий менеджмент значною мірою покладається на аналіз ризиків. Оцінка показників ризику, таких як рівень збитків, фінансова стабільність і ставки перестрахування, дозволяє ідентифікувати можливі загрози та полегшує адаптацію до мінливих ринкових умов. Розглядаємо оцінки ризиків (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Оцінка ризиків ПАТ СК «УСГ»

Вид ризику	Оцінка компанії	Примітки
Кредитний	Низький	Добре управляє дебіторською заборгованістю
Операційний	Помірний	Удосконалення внутрішніх процесів
Ринковий	Середній	Збільшення диверсифікації інвестицій

Таким чином, включення цих елементів веде до цілісного розуміння діяльності компанії та допомагає у формуванні стратегічних рішень щодо її майбутнього розвитку. Вирішальним елементом підтримки фінансової стабільності страхових компаній є комплексний аналіз ризиків. Ефективно керуючи ризиками, компанії можуть не тільки зменшити потенційні збитки, але й створити середовище, сприятливе для реалізації своїх інвестиційних стратегій. Зрештою, досягнення ідеального балансу між ризиком і прибутком від інвестицій є важливим фактором для підвищення фінансової ефективності компанії. Реалізація інвестиційної стратегії вимагає не тільки збалансованого управління капіталом, але й чіткої звітності та ефективного контролю. Процес звітності дозволяє організації систематизувати дані, пов'язані з інвестиційною діяльністю, оцінити її

вплив на фінансову стабільність і підтвердити стратегічний вибір. При цьому механізми контролю гарантують узгодження вжитих заходів із загальною фінансовою політикою компанії та зниження ризиків, пов'язаних із відхиленнями. Реалізація інвестиційної стратегії вимагає не тільки збалансованого управління капіталом, але й чіткої звітності та ефективного контролю. Процес звітності дозволяє організації систематизувати дані, пов'язані з інвестиційною діяльністю, оцінити її вплив на фінансову стабільність і підтвердити стратегічний вибір. При цьому механізми контролю гарантують узгодження вжитих заходів із загальною фінансовою політикою компанії та зниження ризиків, пов'язаних із відхиленнями. Розглядаємо інвестиційну діяльність (табл.2.3).

Таблиця 2.3

Інвестиційна діяльність ПАТ СК «УСГ» ЗА 2023 рік

Тип активу	Частка в портфелі	Динаміка
Державні облігації	60%	Зростання на 5%
Корпоративні облігації та акції	25%	Зростання на 10%
Нерухомість	15%	Стабільно

Інвестиційна діяльність тісно пов'язана з інвестиційним портфелем. Інвестиції, корпоративні облігації та акції дозволяють підвищити дохідність, але збільшують ризики. Нерухомість забезпечує стабільний дохід в умовах економічної нестабільності.

Загальний аналіз інвестиційного портфеля показує значні коливання в розподілі активів компанії, що вказує на постійні зміни в стратегіях управління капіталом і ризиками. Однак для підтримки стабільності та ліквідності наші інвестиційні рішення повинні бути збалансовані. Вони роблять акцент на увагу стабільності,

ефективності використання ресурсів і фінансових ризиках. Ці показники дають нам змогу оцінити здатність компанії виконувати свої зобов'язання та надати уявлення про ефективність управління її активами та пасивами. Розглядаємо показники виконання завдань фінансового менеджменту (табл.2.4).

Таблиця 2.4

Показники виконання завдань фінансового менеджменту

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютний приріст , +/- 2023 рік /2019 рік
Коефіцієнти платоспроможності	0,4	0,15	0,26	0,3	0,28	0,24
Рентабельність власного капіталу (%)	0,10	10,7	3,6	-	18,2	18,1
Рентабельність страхових операцій (%)	3,62	34,1	9,3	-	37	33,38
Рівень страхових виплат(%)	42,38	31,43	27,85	23,76	40,4	-1,93
Рівень забезпеченості резервами, %	208,7	434,2	76,8	27,2	139,8	-68,9
Коефіцієнт ліквідності активів	30,2	50,3	31,2	23,5	19,2	-11
Коефіцієнт фінансової стійкості	28,6	12,8	19,5	18,7	21,8	-6,8
Рівень витратності, %	30,6	19,2	94,8	100,2	54,1	23,5

Коефіцієнт платоспроможності показує, що платоспроможність компанії знизилася з 0,4 до 0,15 з 2020 по 2021 рік. Відновлення до 0,26 в 2022 році і 0,3 в 2023 році демонструє деяке поліпшення, але рівень як і раніше залишається низьким. Це свідчить про необхідність зміцнення фінансової стабільності компанії.

Рентабельність власного капіталу демонструє позитивну тенденцію з 0,10 % до 18,2 % у 2020-2023 роках. Це говорить про те, що ефективність використання власних коштів компанії значно зросла, особливо в останні роки, в результаті

успіху фінансової стратегії і підвищення прибутковості. За 2020 рік не можлива рентабельність оскільки компанія пішла у збиток.

Рентабельність страхових операцій показує вражаючі результати. Він збільшився з 3,62 % у 2019 році до 37 % у 2023 році. Це вказує на значне поліпшення показників страхового бізнесу, можливо, за рахунок оптимізації витрат, поліпшення управління ризиками та більш ефективної стратегії розвитку компанії.

Рівень страхових виплат показує загальну тенденцію до зниження: з 42,38% до 23,76%. Проте останній показник у 40,4% свідчить про значне зростання в порівнянні з попереднім роком. Абсолютний приріст за весь період становить - 1,93%, що вказує на незначне загальне зменшення страхових виплат.

Рівень покриття резерву показує, наскільки страхова компанія виконала свої зобов'язання по резерву. Цей показник значно знизився з 208,7 у 2019 році до 27,2 у 2023 році. Це може вказувати на зменшення резервів або збільшення невиконаних зобов'язань. Поточне значення 139,8 вказує на необхідність поліпшення фінансової стабільності компанії.

Коефіцієнт ліквідності активів вказує на здатність компанії швидко конвертувати активи в готівку для покриття короткострокових зобов'язань. За ці роки він знизився з 50,3 до 19,2 у 2020 році порівняно з 2024 роком. Це може свідчити про зниження ліквідності активів, що може свідчити про зниження грошових коштів або збільшення неліквідних активів, які потребують додаткової уваги в жовтні для підтримки платоспроможності компанії.

Коефіцієнт фінансової стабільності вказує на здатність компанії виконувати свої зобов'язання з власних джерел фінансування. В аналізовані роки коефіцієнт змінюється з 28,6 в 2020 році до 21,8 в 2024 році, що вказує на поступове зниження фінансової стабільності. Це може свідчити про збільшення залежності

від зовнішніх джерел фінансування або зменшення власного капіталу в структурі фінансування компанії.

Рівень витрат коливається від 30,6% у 2020 році до 54,1% у 2023 році. Декомунізація. Найвищі показники спостерігаються з 2022 по 2023 рік (94,8% і 100,2%), що вказує на високу вартість. Зниження витрат у 2024 році демонструє потенціал оптимізації витрат.

Вивчаючи ключові фінансові показники, включаючи показники ліквідності та показники платоспроможності, ми можемо оцінити загальний фінансовий стан страхової компанії. (рис 2.5,2.6)

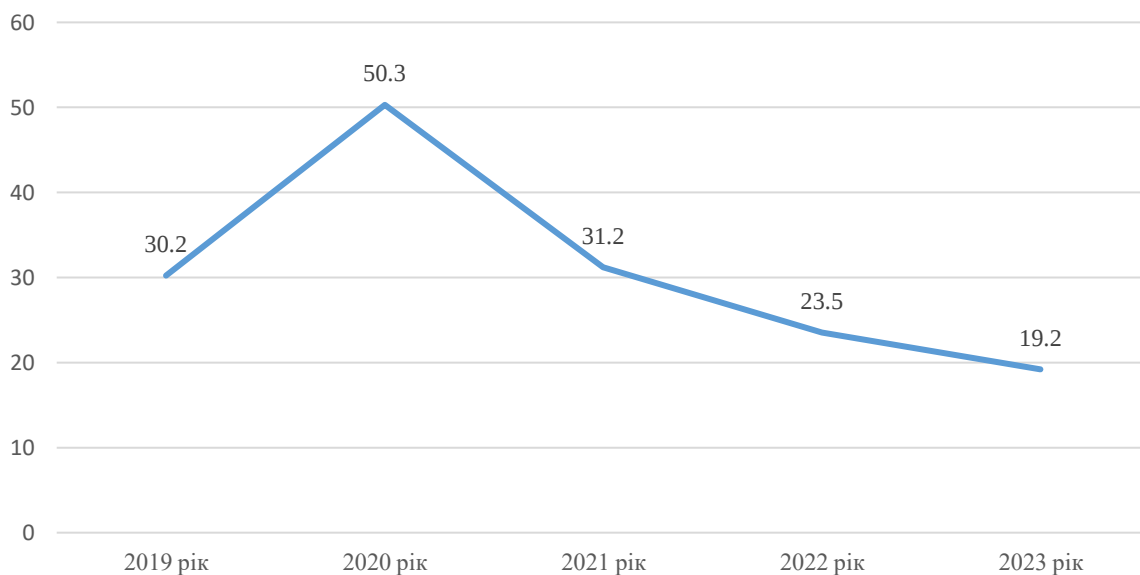

Рис.2.5. Динаміка показника ліквідності ПАТ СК «УСГ»

Рівень загальної ліквідності є важливим показником фінансової стійкості страхової компанії, оскільки свідчить про її здатність виконувати поточні зобов'язання. Оцінюючи цей показник, можна визначити ефективність управління активами та забезпечення резервів ліквідності в підтримці стабільності підприємства.

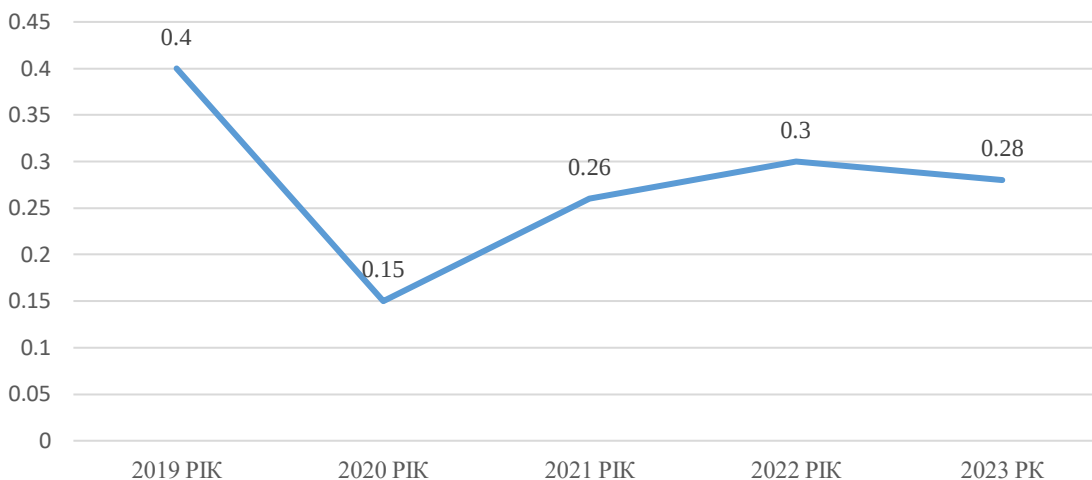

Рис.2.6. Динаміка показника платоспроможності ПАТ СК «УСГ»

Коефіцієнт ліквідності знизився у 2021 році. Продовжує знижуватись і 2023 році. Це свідчить про зниження здатності виконувати зобов'язання. Коефіцієнт платоспроможності знизився але компанія все ще може покривати свої зобов'язання. Проте, активно використовуються механізми перестрахування, щоб мінімізувати потенційні фінансові ризики, пов'язані з непередбаченими платежами і змінами активів. Перестрахування знижує ризик великих фінансових втрат і забезпечує більш стабільні фінансові результати в довгостроковій перспективі (рис.2.7).

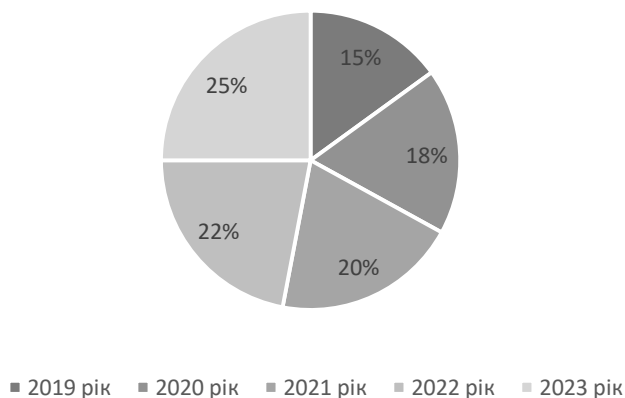

Рис.2.7. Частки перестрахувань у загальних зобов'язаннях протягом аналізованого періоду ПАТ СК «УСГ»

Перестраховування покриває 25% зобов'язань компанії, що дозволяє зменшити фінансові втрати при великих страховках. Позитивну динаміку у відновленні прибутковості, яка може бути пов'язана з удосконаленням управління витратами або залученням додаткових джерел доходу, демонструють рентабельність власного капіталу та страхові операції. Зменшення ліквідності активів та власного капіталу в структурі активів свідчить про результати минулого року. Нестабільність компанії багато в чому визначили фінансові результати 2022 року.

Підсумовуючи, надзвичайно важливо постійно відслідковувати та аналізувати ці показники, щоб гарантувати стабільність та зростання страхової компанії.

2.3. Оцінка показників фінансової надійності страхової компанії «УСГ»

Дане дослідження спрямоване на оцінку ефективності фінансового менеджменту страхової компанії УСГ, зосереджуючись на аналізі основних фінансових показників. Використовуючи різні методи оцінки, такі як прибутковість, ліквідність, фінансова стійкість та ефективність використання активів, можна отримати цілісне уявлення про фінансовий стан компанії. Цей аналіз не тільки допомагає визначити поточний рівень фінансового менеджменту, а й оцінює здатність компанії адаптуватися до змін зовнішнього середовища, забезпечуючи при цьому її стабільність і потенціал для подальшого зростання. Здатність страхової компанії виконувати свої фінансові зобов'язання та підтримувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі можна визначити за показниками в таблиці показників. Можна оцінити ефективність управління капіталом, рівень платоспроможності, достатність резервів. Ці показники

допомагають визначити сильні сторони компанії, а також потенційні загрози, на які необхідно звернути увагу для забезпечення її стабільності (табл.2.5).

Таблиця 2.5

Показники оцінки фінансової стійкості ПАТ СК «УСГ»

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютний приріст (+/-) 2023 рік до 2019 року
Показник ліквідності активів	0,64	0,29	0,19	0,70	0,72	0,08
Показник поточної ліквідності	8,82	22,86	7,78	3,72	30,5	21,68
Зворотній показник платоспроможності	0,42	0,31	0,28	0,24	4,04	3,62
Коефіцієнт боргового навантаження	0,71	0,29	0,39	1,02	0,11	-0,6
Показник відношення чистих страхових резервів та капіталу	1,8	6,5	3,2	2,8	1,7	-0,1
Коефіцієнт достатності страхових резервів	0,64	0,83	1,43	0,77	0,78	0,14
Показник покриття зобов'язання за страховими виплатами	1,81	6,5	3,56	3,27	31,81	30
Коефіцієнт загальної ліквідності	8,83	22,9	7,78	3,72	30,54	21,71
Коефіцієнт швидкої ліквідності	8,83	5,02	2,55	3,72	30,54	21,71
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	5,33	2,99	1,22	2,76	28,5	23,17
Рентабельність активів(%)	0,03	1,4	0,72	-	4%	3,97
Коефіцієнт оборотності активів	5,78	0,0004	0,51	0,74	0,93	-4,85
Рентабельність власного капіталу(%)	0,11	0,01	3,67	-	18,2	18,09
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	20,2	0,22	2,59	3,53	4,26	-15,94
Рентабельність страхових премій (%)	3,63	3,42	9,03	-	3,71	0,08
Рентабельність страхової послуги(%)	35,2	0,05	49,9	-	47,8	12,6
Рентабельність продаж(%)	2,5	2,6	7,07	-	73,5	47,764

Згідно з аналізом фінансових результатів страхової компанії за 2022-2023 роки, можна зробити кілька важливих висновків, що відображають як плюси, так і мінуси діяльності організації. Оцінка рентабельності продажів, премій та ефективності використання капіталу показує, що бізнес має певну фінансову

стабільність, але є деякі проблеми та ризики, які необхідно враховувати для подальшого розвитку.

Зокрема, дохід від продажів у 2022 році вищий, ніж у 2023 році, що може свідчити про зниження продуктивності або незначне зниження прибутковості через збільшення витрат. Ймовірно, це пов'язано з посиленням конкуренції на страховому ринку і загальною економічною ситуацією, яка не дозволяє нам підтримувати такий же рівень високої рентабельності. Однак компанії все ще отримують позитивний прибуток і підтверджують свою здатність отримувати прибуток у складних ситуаціях. Що стосується рентабельності страхових внесків, то, хоча вони трохи знизилися, вони все ще знаходяться на прийнятному рівні. Це демонструє здатність компанії ефективно використовувати отримані премії, але вона повинна оптимізувати свої внутрішні процеси і, зокрема, знизити вартість обробки страхових вимог. Це допоможе поліпшити фінансові результати на наступний період.

Аналіз рентабельності капіталу також може призвести до висновку, що компанії використовують свої ресурси дуже ефективно, хоча рівень прибутковості дещо змінюється залежно від ринкових змін та внутрішніх факторів. Показник прибутковості активів показує достатню ефективність використання активів, але з оптимізацією структури активів і збільшенням обороту є потенціал для поліпшення.

Капітал підприємства також є важливим показником фінансової стабільності. Висока капіталізація вказує на великий запас міцності, що дозволяє компанії протистояти ринковим коливанням і фінансовим труднощам без необхідності брати значні позики. Порівнюючи капіталізацію різних компаній, можна оцінити їх здатність зберігати стабільність в умовах фінансової кризи. Добре капіталізована страхова компанія має більшу фінансову незалежність, знижуючи ризик банкрутства та значних збитків у разі непередбачуваних

економічних змін. Динаміка цих показників за кілька періодів також важлива для розуміння розвитку компанії. Якщо спостерігається позитивна динаміка показників ліквідності, рентабельності та капіталізації, це свідчить про стабільний фінансовий розвиток і здатність підприємства адаптуватися до мінливих обставин. Негативні зміни цих показників можуть свідчити про наявність фінансових труднощів або про неефективність стратегії компанії. Зовнішні фактори, такі як економічні коливання, зміни обмінного курсу та нові нормативні вимоги, також можуть мати значний вплив на фінансову стабільність компанії. У цьому контексті важливо порівняти, як компанії з різною фінансовою стійкістю реагують на зміни зовнішнього середовища. Компанії з високими фінансовими показниками краще адаптуються до цих змін і мають більшу стабільність на ринку під час непередбачуваних економічних коливань. Такий комплексний підхід дозволяє не тільки оцінити фінансову стійкість компанії, але й визначити її сильні та слабкі сторони, що допомагає приймати зважені рішення щодо подальшої діяльності та стратегії розвитку. Проаналізувавши фінансові показники та оцінивши їх динаміку, можна зробити висновки про загальний стан фінансової стійкості підприємства та визначити його сильні та слабкі сторони. Щоб більш детально зрозуміти, як ці фінансові аспекти впливають на загальну стратегію та конкурентоспроможність компанії допоможе SWOT-аналіз. Це не тільки дозволяє оцінити ваші внутрішні ресурси та можливості, але й визначає потенційні загрози, з якими ваша компанія може зіткнутися в контексті ринкових змін. Оскільки фінансова стабільність компанії залежить від багатьох факторів, таких як ліквідність, капітал, прибутковість і зовнішні економічні умови, SWOT-аналіз дає повну картину фінансової ситуації та визначає ключові сфери, які необхідно покращити. (внутрішні та зовнішні чинники, які впливають на фінансову стабільність компанії, і визначити шляхи підвищення її конкурентоспроможності.) (табл.2.6).

Таблиця 2.6

SWOT-аналіз показників оцінки фінансової стійкості ПАТ СК «УСГ»

Категорія	Зміст
Сили	1.Висока ліквідність – здатність компанії швидко покривати свої зобов'язання за рахунок наявних фінансових ресурсів. 2.Стабільний капітал-забезпечує стійкість компанії до фінансових коливань.
Слабкості	1.Зниження рентабельності- сигналізує про проблеми в управлінні витратами або недостатнє інвестування в інновації. 2.Залежність від зовнішніх економічних факторів-воливання валюти або зміни а ринку можуть негативно вплинути на фінансову стійкість.
Можливості	1.Зростання чистих активів –можливість нарощування активів і зменшення боргових зобов'язань через ефективну політику фінансового управління. 2.Оптимізація структури капіталу –зниження боргового навантаження , що може підвищит фінансову стійкість компанії
Загрози	1.Зростання фінансових ризиків – економічні кризи, зміни на ринках можуть збільшити ймовірність непередбачуваних витрат і зменшити фінансову стійкість . 2.Посилання регуляторних вимог-нові законодавчі вимоги щодо мінімальних рівнів капіталу або звітності можуть призвести до додаткових витрат.

Аналіз показників фінансової стійкості дозволяє глибше зрозуміти внутрішні та зовнішні чинники, що визначають стабільність страхової компанії. Серед сильних сторін компанії варто виділити високий рівень ліквідності, що дозволяє своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання та реагувати на зміни кон'юнктури ринку.

Стабільний капітал також є важливою перевагою, яка дозволяє компаніям зберігати стабільність і залишатися конкурентоспроможними навіть у складних економічних умовах. Однак є й слабкі місця. Зниження прибутковості може свідчити про проблеми з контролем витрат або неефективне використання ресурсів. Крім того, чутливість до зовнішніх економічних факторів, таких як коливання обмінного курсу та зміни на фінансових ринках, які можуть негативно вплинути на нашу фінансову стабільність. При цьому є можливість покращити фінансову стабільність. Збільшення власного капіталу забезпечує більшу фінансову стабільність і більшу гнучкість для реагування на зміни ринку.

Оптимізація структури капіталу, особливо зменшення боргового навантаження, може значно зміцнити позиції компанії та знизити ризики, пов'язані з високою заборгованістю. Однак існують також такі загрози, як збільшення фінансових ризиків через економічні потрясіння та зміни ринку, які можуть мати значний вплив на продажі компанії. Жорсткіші нормативні вимоги національних або міжнародних організацій також можуть спричинити додаткові витрати на впровадження нових стандартів і негативно вплинути на фінансову стабільність.

Для збереження стабільності компанії в майбутньому важливо постійно стежити за змінами на ринку, адаптувати стратегію управління фінансами та реагувати на нові виклики в економічному середовищі.

Висновки до розділу 2

В цілому компанії залишаються платоспроможними, що підтверджується позитивним значенням коефіцієнта ліквідності. Це означає, що вони можуть вчасно виконувати свої зобов'язання, що є важливим фактором їх стабільного розвитку.

З огляду на всі перераховані вище показники, можна зробити висновок, що весь бізнес демонструє гнучкість і здатність адаптуватися до мінливих ринкових умов. Однак є кілька сфер, де можна підвищити ефективність управління, що підвищує прибутковість, покращує використання капіталу та зменшує витрати. Оптимізація витрат, диверсифікація страхових продуктів, підвищення конкурентоспроможності компаній за допомогою інноваційних технологій та покращення обслуговування клієнтів є стратегічно важливими сферами.

Аналіз фінансового стану страхової компанії дозволяє оцінити її фінансову стійкість, ліквідність і прибутковість. Визначені показники, зокрема коефіцієнти платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості та коефіцієнти

заборгованості, демонструють загальну стабільність компанії та її здатність виконувати свої фінансові зобов'язання. Результати аналізу показують, що компанія має достатній потенціал для забезпечення прибутковості та фінансової незалежності. Водночас необхідні подальші покращення щодо рівня заборгованості та структури фінансових ресурсів для посилення конкурентної позиції компанії на ринку. Оцінка підкреслює важливість регулярного моніторингу фінансових показників та використання ефективних методів управління для підвищення фінансової стійкості та прибутковості страхової діяльності.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

3.1. Основні проблеми організації фінансового менеджменту страхових компаній

Основні проблеми організації управління фінансами страхових компаній України:

1. Низький ступінь капіталізації.

Багато страхових компаній не мають достатнього власного капіталу, що ускладнює забезпечення фінансової стабільності та виконання зобов'язань перед клієнтами. Це пов'язано з недостатнім регулюванням ринку та обмеженими можливостями залучення інвестицій.

2. Високий рівень дебіторської заборгованості.

Недоліки в процесі оцінки платоспроможності клієнтів і моніторингу боргових зобов'язань призвели до затримок отримання платежів, що вплинуло на ліквідність компанії.

3. Диверсифікація страхових продуктів низька.

Багато страхових компаній зосереджуються на обмежених страхових послугах, не враховуючи мінливі потреби клієнтів і умови ринку. Це робить їх менш конкурентоспроможними на ринку.

4. Високі експлуатаційні витрати

Страховики часто стикаються з неефективним розподілом ресурсів, що призводить до збільшення адміністративних витрат і зниження прибутковості.

5. Слабка здатність інтегрувати сучасні технології

Використання застарілих методів управління та відсутність інноваційних рішень обмежує можливості автоматизації процесів та підвищення ефективності роботи.

6. Ризики, пов'язані з макроекономічними факторами

Економічна нестабільність, інфляція та коливання валютного курсу впливають на фінансові показники страхових компаній, ускладнюючи прогнозування та планування доходів.

7. Недостатній моніторинг ризиків

Багато компаній не надають достатньої уваги управлінню ризиками, що може призвести до значних збитків у випадку настання страхових подій або недооцінки резервів.

8. Низька довіра з боку клієнтів

Через непрозорі умови страхування та затримки у виплатах багато клієнтів ставляться до страхових компаній з обережністю, що негативно впливає на обсяги ринку. Якщо звужити коло до обраної страхової компанії, то можемо віділити декілька ключових проблем:

1. Фінансова стійкість

Компанія демонструє стабільність у короткостроковій перспективі, проте її показники фінансової стійкості вказують на необхідність збільшення капіталу для покриття довгострокових зобов'язань. Це може створити ризики для подальшого розвитку бізнесу в умовах економічної нестабільності.

2. Рентабельність діяльності

Хоча «УСГ» має високі показники рентабельності власного капіталу, ці результати можуть бути наслідком обмеженої диверсифікації бізнесу та концентрації на кількох основних напрямках страхування. Це може обмежити потенціал для зростання в майбутньому.

3. Управління заборгованістю

Низький коефіцієнт дебіторської заборгованості є позитивним сигналом, але компанії слід підтримувати цей показник, зосереджуючи увагу на оцінці платоспроможності клієнтів та зменшенні кредитних ризиків.

4. Операційна ефективність

Високий рівень ліквідності вказує на здатність компанії виконувати свої поточні зобов'язання, але значна частина капіталу може бути "заморожена" в ліквідних активах, замість того щоб бути використаною для інвестицій або розвитку.

5. Конкуренентоспроможність

Компанія займає сильні позиції на ринку, проте недостатнє впровадження сучасних фінансових технологій може знижувати її конкурентні переваги в порівнянні з більш інноваційними учасниками ринку.

6. Довіра клієнтів

УСГ демонструє стабільність у виконанні своїх зобов'язань, але важливо продовжувати зміцнювати репутацію через прозорі умови страхування та покращення обслуговування клієнтів.

З усіх перелічених проблеми організації фінансового менеджменту страхових компаній можна виділити які найбільш близькі до СК «УСГ» :

1. Низька рентабельність: під час аналізу показників рентабельності ви можете помітити певні труднощі з отриманням стабільного прибутку, особливо через неефективний контроль витрат або значні страхові виплати понад дохід.

2. Високий рівень страхових резервів: якщо компанія має високий рівень страхових резервів порівняно з власним капіталом та активами, це може бути пов'язано з надмірною обережністю або ефективним використанням капіталу.

3. Проблеми з ліквідністю: компанії може не вистачати доступної ліквідності, що обмежує її здатність здійснювати необхідні платежі та інвестиції.

Це може бути пов'язано з великим обсягом довгострокових активів і низьким відсотком поточних коштів.

4. Збільшення витрат на страхові виплати: збільшення витрат на страхові виплати Жовтня може створити додатковий фінансовий тягар для компанії, зменшуючи можливості для розвитку та стабільного фінансування.

5. Неоптимальне управління капіталом: компанія може зіткнутися з проблемами ефективного управління своїм капіталом, що може вплинути на її фінансову стабільність та розвиток на ринку.

6. Інвестиційний ризик: якщо компанія робить великі інвестиції, але не отримує очікуваного доходу, це може свідчити про неадекватність інвестиційної стратегії.

Фінансове управління страховою компанією є дуже важливим фактором успіху її функцій, оскільки від її ефективності залежить не тільки фінансова стабільність компанії, а й довіра клієнтів. Страхові компанії стикаються з низкою конкретних проблем, які значно ускладнюють управління своїми фінансами. Зокрема, основні проблеми включають нестабільність ринку, зміни в нормативно-правовій базі та інтеграцію нових фінансових технологій. Але навіть перед лицем цих проблем належне фінансове управління дозволяє компаніям адаптуватися до змін і зміцнити свої позиції на ринку. Сучасні тенденції в області фінансових технологій (Фінтех) дозволяють страховим компаніям значно підвищити ефективність своєї діяльності. Використання цифрових платформ і автоматизованих систем для обробки премій, платежів і управління ризиками є обов'язковою умовою для компаній, які прагнуть залишатися конкурентоспроможними на неділю. Впровадження штучного інтелекту дозволяє страховикам проводити більш точну оцінку ризиків і надавати своїм клієнтам персоналізовані продукти. Впровадження технології блокчейн допоможе знизити експлуатаційні витрати і підвищити прозорість фінансових транзакцій. Однак

використання новітніх технологій також пов'язане з ризиками, пов'язаними із захистом персональних даних і кібербезпекою, і вимагає додаткових фінансових вкладень для забезпечення захисту [58, с.152].

Однією з найбільших проблем, з якою стикаються страховики, є забезпечення фінансової стійкості перед глобальними змінами. Економічні кризи, стихійні лиха та пандемії, такі як COVID-19, значно збільшують ризик для страховиків, особливо з точки зору покриття величезних втрат у вигляді страхових виплат. Коли компаніям доводиться готуватися до непередбачених ситуацій, управління ризиками стає ключовим елементом їх фінансової стратегії. У такій глобальній проблемі страховикам необхідно переглянути свої стратегії управління резервами і потоками капіталу. Накопичення стратегічних резервів для покриття витрат, які можуть виникнути під час масштабних катастроф та епідемій, є важливим для забезпечення довгострокової фінансової стійкості.

Фінансова культура та корпоративне управління мають вирішальне значення для стабільності страхових компаній. Відповідальність за прийняття фінансових рішень повинна лежати на керівництві компанії, яке повинно підтримувати прозорість і етичність фінансових операцій. Неадекватний внутрішній контроль і недостатня декомунізована взаємодія між відомствами можуть призвести до значних фінансових втрат. Корпоративна культура, орієнтована на прозорість, відповідальність та ефективність, є необхідною умовою для забезпечення стабільності та зростання компанії.

Таким чином, фінансове управління страховими компаніями стикається з багатьма проблемами, від технічних та фінансових до регуляторних та культурних аспектів. Однак завдяки впровадженню інновацій, належному управлінню стратегічними резервами та адаптації до глобальних змін компанії можуть не тільки подолати ці проблеми, але й забезпечити стійке фінансове зростання.

Важливо постійно вдосконалювати фінансове управління і бути відкритим для нових ідей і підходів в області страхування.

3.2 . Шляхи удосконалення фінансового менеджменту страховика

Фінансове управління є важливим фактором, що визначає стабільність та ефективність страхової компанії. Важливість оптимізації фінансових процесів набула особливого значення у зв'язку з постійними змінами на ринках, глобалізацією економічних процесів і посиленням конкуренції. Страхові компанії, як представники фінансового сектора, несуть відповідальність за забезпечення своєчасного виконання своїх зобов'язань перед клієнтами, а також за забезпечення фінансової стабільності і високої прибутковості. Основними проблемами, що впливають на ефективність фінансового управління страхових компаній, є брак ліквідності, надмірна залежність від страхових внесків і відсутність належних механізмів управління ризиками. У той же час, щоб підтримувати сталий розвиток і конкурентоспроможність, страхові компанії повинні приділяти пильну увагу розробці своїх фінансових стратегій. Розглянемо шляхи покращення (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шляхи покращення фінансовго менеджменту ПАТ СК «УСГ»

Збільшення капіталізації та резервів	Страхові компанії зобов'язані підтримувати адекватний рівень капіталу для підвищення своєї платоспроможності та здатності виконувати довгострокові зобов'язання. Це можна реалізувати шляхом залучення інвестицій, випуску нових акцій або реінвестування прибутку в розвиток.
Покращення управління дебіторською заборгованістю	Компаніям необхідно активно займатися зменшенням дебіторської заборгованості, впроваджуючи більш ретельний контроль за платоспроможністю клієнтів та покращуючи процеси стягнення боргів. Крім того, важливо розробляти ефективні стратегії кредитування та зменшення кредитних ризиків.
Оптимізація витрат	Для підвищення фінансової стабільності та рентабельності необхідно зменшити операційні витрати. Це можна досягти шляхом автоматизації процесів та впровадження цифрових технологій, що дозволить знизити витрати на адміністрування і підвищити ефективність операцій.
1	2

Продовження табл.3.1

1	2
Різноманітність страхових продуктів	Страхові компанії повинні уважно слідкувати за змінами на ринку та розширювати свій портфель страхових продуктів. Різноманітність послуг допоможе зменшити ризики, пов'язані з надмірною залежністю від одного виду діяльності, а також забезпечить стабільне зростання в різних сегментах.
Удосконалення управління ризиками	Страхові компанії зобов'язані застосовувати сучасні підходи до управління ризиками для оцінки та зменшення фінансових ризиків, особливо в умовах непередбачуваних обставин. Поліпшення внутрішнього контролю та реалізація стратегії зменшення фінансових ризиків сприятиме зниженню ймовірності суттєвих втрат.
Вкладення в новітні технології	Застосування сучасних ІТ-рішень та автоматизація процесів сприяють зниженню витрат і підвищенню якості обслуговування клієнтів. Інтеграція блокчейн-технологій для управління контрактами та даними клієнтів може також збільшити прозорість і зменшити операційні ризики.
Підвищення прозорості та взаємодії з клієнтами	Страхові компанії повинні вдосконалити свої комунікаційні стратегії, забезпечуючи клієнтів більш детальною інформацією про умови страхування, виплати та інші важливі аспекти. Це сприятиме підвищенню довіри клієнтів і зміцненню репутації компанії на ринку.
Оцінка фінансових показників	Запровадження більш адаптивної системи фінансових показників допоможе компаніям ефективніше прогнозувати та коригувати свою діяльність. Ключовим аспектом є регулярний моніторинг фінансових показників, зокрема коефіцієнтів ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості.
Розвиток кадрового потенціалу	Регулярне навчання та професійний розвиток співробітників підвищать їх здатність працювати з фінансовими продуктами та покращать внутрішнє управління компанією.
Інтеграція з фінансовими платформами та партнерами	Щоб підвищити ефективність фінансового управління, страхові компанії можуть співпрацювати з іншими фінансовими установами, такими як банки, інвестиційні компанії, та інтегрувати свої послуги з цифровими платформами. Це допоможе розширити доступ до фінансування, нових клієнтів та інвестицій.
Інвестиції в довгострокові активи	Диверсифікація активів забезпечує стабільне зростання доходів, зокрема жовтня, за рахунок інвестицій в довгострокові активи (наприклад, нерухомість, акції стабільних компаній, інфраструктурні проекти) і фінансові це дозволяє страховим компаніям мати додаткові джерела прибутку і знижує їх залежність від коливань ринку.
Поліпшення політики страхування та тарифікації	Один із способів поліпшити фінансове становище компанії-регулярно переглядати страхову і цінову політику. Ви можете залишатися конкурентоспроможними і підвищувати ефективність продажів, створюючи збалансовану тарифну систему, яка враховує ринкові умови, конкуренцію і потреби клієнтів.
Використання аналітики великих даних та штучного інтелекту	Страховики можуть використовувати новітні технології для аналізу великих обсягів даних, виявлення тенденцій, моделювання ризиків та оптимізації фінансових операцій. Штучний інтелект може допомогти прогнозувати ризики та поведінку клієнтів, підвищуючи точність фінансового планування та ефективність управління активами.
Аудит та оцінки фінансової діяльності	Регулярні внутрішні та зовнішні аудити допомагають виявити слабкі місця у фінансовому управлінні компанії, забезпечити дотримання нормативних вимог і підвищити прозорість фінансових операцій. Це створює основу для поліпшення фінансової дисципліни та зменшення фінансових ризиків.
Впровадження стратегії корпоративної соціальної відповідальності	Розвиток корпоративної соціальної відповідальності може позитивно вплинути на репутацію страхових компаній, підвищити лояльність клієнтів і залучити інвестиції. Реалізація соціально значущих проектів підвищує впізнаваність бренду і сприяє довгостроковому зростанню компанії.

У цьому розділі описані важливі способи поліпшення фінансового управління страховими компаніями, оптимізації структури капіталу, підвищення

ліквідності і прибутковості, а також підвищення прозорості фінансових процесів. Пропоновані заходи спрямовані на забезпечення стабільного розвитку компанії, зниження фінансових ризиків і створення умов для успішної конкуренції на страховому ринку.

Однак цих заходів може бути недостатньо, якщо страхова компанія не застосовує стратегічний підхід до управління фінансами. Це включає не тільки вирішення поточних проблем, але й визначення довгострокових цілей, таких як:

1. Розширення цифрової взаємодії з клієнтами. Надання доступу до страхових продуктів через онлайн-платформу не тільки покращує обслуговування, але і допомагає знизити експлуатаційні витрати.

2. Створення антикризового фонду. Накопичення фінансових резервів для покриття витрат у разі стихійних лих або економічних криз, таких як пандемія COVID-19.

3. Інтегруйте принципи ESG (екологічне, соціальне та корпоративне управління) у нашу фінансову стратегію. Це підвищує його репутацію серед клієнтів і партнерів і приваблює інвесторів. дека.

4. Поведінка клієнтів та аналіз ризиків. Використовуйте великі дані та штучний інтелект для аналізу клієнтської бази, прогнозування неефективності та створення нових страхових продуктів.

Корисним інструментом для поліпшення фінансового менеджменту може бути вивчення міжнародного досвіду. Наприклад, багато європейських компаній активно використовують автоматизовані системи оцінки ризиків і підготовки страховки. У Сполучених Штатах компанії інвестують у розробку страхових продуктів для нових неділь, таких як кіберстрахування, для покриття збитків від кібератак.

Застосування такого підходу в українських умовах може дати значні результати, якщо адаптувати його до місцевих деталей. Це дозволяє страховикам

підвищити свою конкурентоспроможність, підвищити фінансову стабільність та залучити нових клієнтів.

Коментар стосовно майбутніх можливостей: Якщо компанія продовжить демонструвати таку позитивну динаміку, можна сподіватися на подальше зростання премій у наступні роки, що вказує на її успішну адаптацію та конкурентоспроможність, але компанії слід зосередитися на стабілізації активів, зокрема через диверсифікацію інвестицій. Також важливо забезпечити ефективне управління активами для досягнення сталого зростання в довгостроковій перспективі. Якщо тенденція до зменшення запасів триває, компанія може продовжити цей напрямок, проте важливо стежити за змінами у страхових зобов'язаннях, щоб уникнути необхідності термінового поповнення резервів. Рекомендується розглянути можливість подальшої оптимізації управління запасами для підвищення фінансової стійкості компанії, при цьому зберігаючи необхідний рівень резервів для виконання зобов'язань перед клієнтами.

Для порівняння всіх аспектів використаємо SWOT-аналіз. Він дає чітке уявлення про стратегічні напрямки, в яких компанія має сильні позиції і вказує на ті області, в яких необхідно вжити заходів для покращення. Розглянемо SWOT-аналіз фінансового менеджменту (табл.3.2).

Таблиця 3.2

SWOT-аналіз фінансового менеджменту ПАТ СК «УСГ»

SWOT-аналіз	Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
Опис	-Стабільна капіталізація та фінансова стабільність; -Диверсифікація страхових продуктів; -Наявність фінансових резервів;	-Низька рентабельність активів; -Високий рівень дебіторської заборогованості; -Залежність від перестраховиків; -Проблеми з управлінням витратами.	-Розвиток нових страхових продуктів; -Використання новітніх технологій; -Покращення взаємодії з клієнтами; -Інвестиції в нові напрямки.	-Нестабільність ринку; -Зростання конкуренції; -Регуляторні зміни; -Збільшення ризиків через зміни клімату та природні катастрофи.

SWOT-аналіз виявляє сильні та слабкі сторони компанії, а також можливості та загрози, які можуть вплинути на фінансове становище. Сильні сторони компанії включають стабільну капіталізацію, що забезпечує фінансову стабільність, а також диверсифікацію страхових продуктів, які декомунізують і можуть залучити різні категорії клієнтів. Наявність фінансових резервів і прозорість фінансової діяльності також сприяють зміцненню позицій компанії. Слабкість пов'язана з низькою прибутковістю активів, що свідчить про неефективне використання ресурсів компанії. Високий рівень дебіторської заборгованості та проблема залежності від перестраховиків також обмежують фінансову стабільність компанії. Крім того, низька Оптимізація витрат може мати негативний вплив на прибутковість. Можливості компанії декомунізують розробку нових страхових продуктів, що відповідають потребам різних категорій клієнтів. Впроваджуючи новітні технології, ви можете підвищити ефективність бізнесу та взаємодіяти з клієнтами. Загрози для компанії також можуть обмежувати можливості для розвитку через нестабільність ринку, що може призвести до зниження попиту на страхові послуги, а також до посилення конкуренції на ринку і змін правил через економічні кризи, які можуть негативно вплинути на фінансові результати. Зміна клімату та стихійні лиха підвищують ризик для компаній.

У розділі висвітлюються основні способи поліпшення фінансового управління СК «УСГ», зокрема, основна увага приділяється підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами, оптимізації витрат, поліпшенню взаємодії з клієнтами та впровадженню новітніх технологій. Компанії необхідно приділяти увагу збільшенню капіталізації, поліпшенню управління дебіторською заборгованістю та диверсифікації страхових продуктів, що може сприяти як стабільним показникам, так і розширенню можливостей. Необхідно приділяти велику увагу поліпшенню управління ризиками, що особливо важливо для страховиків в нестабільних економічних умовах і на конкурентних неділях.

Поліпшення фінансового управління вимагає більшої прозорості в нашій діяльності і своєчасного впровадження ефективних стратегій оцінки та аналізу фінансових показників. Розгляд цих областей допоможе СК «УСГ» зберегти стабільність, підвищити конкурентоспроможність і забезпечити довгострокову фінансову стабільність. Таким чином, комплексний підхід до цих напрямків дозволяє компанії значно поліпшити своє фінансове становище, підвищити прибутковість і зміцнити свої позиції на страховому ринку.

3.3. Напрями покращення ефективності організації фінансового менеджменту страхових компаній в сучасних умовах на ринку

Покращення ефективності фінансового менеджменту в страхових компаніях потребує комплексного підходу, який враховує як внутрішні, так і зовнішні чинники, що впливають на їхню діяльність у сучасних ринкових умовах.

1. Оптимізація управління фінансовими потоками

Одним із ключових напрямків є вдосконалення управління фінансовими потоками, що передбачає більш ефективне використання активів, поліпшення роботи з дебіторською заборгованістю та посилення контролю за витратами. Страхові компанії повинні впроваджувати сучасні методи прогнозування грошових потоків і вдосконалювати систему обліку та звітності, що дозволить оперативно реагувати на зміни в економічному середовищі.

2. Поліпшення управління ризиками

Сучасні страхові компанії повинні активно впроваджувати новітні технології для ефективного управління ризиками. Це передбачає використання автоматизованих систем для аналізу та оцінки ризиків, а також інтеграцію більш точних математичних моделей для прогнозування фінансових результатів і

можливих збитків. Крім того, важливо постійно оновлювати стратегії управління ризиками, враховуючи зміни в законодавстві та глобальні фінансові тенденції.

3. Стратегічне планування та інвестиційна діяльність

Стратегічне планування має бути спрямоване на забезпечення фінансової стійкості компанії в довгостроковій перспективі. Страхові компанії повинні розробляти більш гнучкі інвестиційні стратегії, які дозволяють не лише зберігати, а й збільшувати капітал. Це включає правильний підхід до диверсифікації інвестицій, що мінімізує потенційні ризики та забезпечує стабільне фінансове зростання.

4. Застосування цифрових технологій та автоматизації

Одним із основних чинників, що сприяють підвищенню ефективності фінансового менеджменту, є активне впровадження цифрових технологій, зокрема автоматизації фінансових процесів та використання фінансових технологій (FinTech). Це дозволяє знижувати операційні витрати, підвищувати швидкість обробки фінансових даних і зменшувати вплив людського фактора на прийняття важливих рішень.

5. Підвищення прозорості та корпоративного управління

Фінансова прозорість і надійне корпоративне управління є необхідними умовами для забезпечення довіри з боку клієнтів і інвесторів. Страхові компанії повинні забезпечити зрозуміле та чітке звітування про фінансові результати та інвестиційну діяльність, а також впроваджувати механізми контролю та аудиту для запобігання зловживанням.

6. Підвищення кваліфікації кадрів

Зміни в технологічних та фінансових умовах ринку вимагають безперервного підвищення кваліфікації працівників страхових компаній. Тому важливо інвестувати ресурси в навчання та професійний розвиток фінансових спеціалістів, що сприятиме більш ефективному управлінню компанією.

7. Моніторинг конкурентного середовища

Не менш важливим є регулярний моніторинг конкурентного середовища, який дозволяє страхових компаніям адаптувати свої стратегії до нових умов ринку. Актуальними також є аналіз і впровадження найкращих практик, зокрема в питаннях ціноутворення, продуктової пропозиції та взаємодії з клієнтами.

Для компанії «УСГ» варто виділити ті напрями, які відповідатимуть її реальним потребам та специфіці діяльності. Розглянемо пріоритетні напрями покращення фінансовго менеджменту (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Пріоритетні напрями покращення фінансовго менеджменту для ПАТ СК «УСГ»

Збільшення капіталізації та резервів	Враховуючи ефективність компанії, особливо її обмежені резерви та капітал щодо суми боргу, необхідно працювати над збільшенням страхових резервів
Покращення управління дебіторською заборгованістю	Проблема несвоєчасного отримання страхових внесків дуже актуальна. Впровадження більш ефективних механізмів стягнення дебіторської заборгованості та оптимізація процесу розрахунків дозволять компанії уникнути розриву в грошових коштах.
Оптимізація витрат	У ситуаціях з високими витратами особливо важливо впровадити механізми економії, такі як зниження адміністративних витрат, впровадження автоматизованих систем, аналіз ефективності внутрішніх процесів.
Удосконалення управління ризиками	Враховуючи зростання ринкових умов і непередбачених обставин, компанії необхідно поліпшити свій аналіз ризиків і систему управління. Це включає прогнозування ризиків, диверсифікацію портфеля та використання аналітичних інструментів.
Інвестування в новітні технології	Для компаній інновації є ключем до виживання. Інтеграція цифрових рішень для обслуговування клієнтів, обробки даних і фінансового управління дозволяє компанії скоротити витрати і підвищити якість обслуговування.
Підвищення прозорості та взаємодії з клієнтами	Зміцнення довіри клієнтів є ключовим елементом стабільності. Прозорість надання інформації про страхові продукти, умови оплати та результати закриття підвищує лояльність клієнтів до компанії.

Таким чином, пропонований напрямок вдосконалення фінансового управління СК «УСГ» направлено на підвищення його конкурентоспроможності, ефективності управління ресурсами та адаптації до сучасних умов страхового

ринку. Реалізація цих заходів зміцнить фінансову стабільність компанії, оптимізує операційні процеси і посилить взаємодію з клієнтами. Реалізація цих напрямів потребує системного підходу, що враховує як внутрішні ресурси, так і зовнішні умови її діяльності. Результатом реалізації заходів має стати поліпшення ключових фінансових показників, таких як прибутковість, ліквідність і стабільність страхових резервів. Це також допомагає підвищити конкурентоспроможність компанії, зміцнити довіру клієнтів та забезпечити сталий розвиток.

Висновки до розділу 3

У той же час важливо враховувати можливі проблеми, пов'язані з реалізацією цих заходів. Таким чином, необхідно розробити детальний план дій, який не допускає ризику і ефективно використовує наявні ресурси. У майбутньому цей план може стати основою довгострокової стратегії розвитку компанії.

1. Перспективи реалізації заходів: показує, як певні сфери вдосконалення, такі як підвищення прибутковості, зниження витрат та підвищення рівня капіталізації, впливають на основні фінансові показники компанії.
2. Проблеми впровадження: потенційні проблеми, з якими можуть зіткнутися СК «УСГ» такі як обмежені фінансові ресурси, необхідність модернізації технологій та навчання персоналу.
3. Залежність від ринкових умов: ефективність запропонованих заходів також залежить від зовнішніх факторів, таких як економічна стабільність, конкуренція та правова реформа.
4. Очікувані результати: успішна реалізація запропонованих заходів не тільки поліпшить фінансові показники, але і зміцнить позиції компанії як надійної страхової компанії на ринку.

5. Стратегічний розвиток: запропонований напрямок може стати основою довгострокової стратегії компанії щодо сталого розвитку та зростання.

Отже, для забезпечення високої ефективності фінансового менеджменту страхових компаній важливо впроваджувати інноваційні управлінські методи, активно застосовувати цифрові технології та розробляти стратегії, які відповідають сучасним ринковим викликам.

ВИСНОВКИ

У результаті проведених досліджень було проведено всебічний аналіз теоретичних, методологічних та практичних аспектів фінансового менеджменту страхових компаній. Особливу увагу було приділено розкриттю економічної сутності фінансового менеджменту, ролі страхових компаній у забезпеченні конкурентоспроможності та оцінці фінансового стану обраного бізнесу.

На основі аналізу діяльності компанії були визначені основні фінансові показники, що показують сильні і слабкі сторони, можливості і загрози подальшого розвитку. Зокрема, були вивчені рівень ліквідності, платоспроможність, прибутковість і ефективність використання активів і капіталу. Недоліки, виявлені у фінансовій стратегії компанії, послужили основою для розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового управління.

З аналізу фінансових показників можна зробити висновок, що фінансова стійкість підприємства знаходиться на достатньому рівні. Ліквідність підприємства знаходиться на оптимальному рівні, що свідчить про його здатність своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання та покривати поточні фінансові потреби. Коефіцієнт власного капіталу вказує на те, що компанія може ефективно управляти своїми фінансами та залишатися стабільною в умовах економічних змін. Оцінка рентабельності активів і капіталу свідчить про те, що ресурси компанії використовуються ефективно для отримання прибутку, але незначне зниження цих показників у порівнянні з попереднім періодом свідчить про необхідність вдосконалення бізнес-стратегії та оптимізації витрат. Ці результати підтверджують загальну фінансову стабільність компанії, але для того, щоб забезпечити стабільний розвиток у майбутньому, необхідно адаптуватися до змін ринку та покращити деякі аспекти фінансового менеджменту. Практичні рекомендації спрямовані на поліпшення управління фінансовими потоками,

оптимізацію структури капіталу, розширення інвестиційної діяльності, впровадження новітніх цифрових технологій і реалізацію стратегій управління ризиками. Особливу увагу було приділено використанню аналітичних інструментів для прогнозування фінансових результатів і зниження фінансових ризиків у міру зміни ринкових умов.

Цей результат підкреслює важливість фінансового менеджменту як ключового елемента сталого розвитку страхових компаній. Висновки і рекомендації, сформульовані в магістерській дисертації, можуть бути використані в якості основи для прийняття стратегічних рішень, спрямованих на зміцнення фінансової стабільності і конкурентоспроможності страхових компаній.

Таким чином, проведена робота є важливим внеском у розуміння проблем та перспектив фінансового управління страховими компаніями та є основою для подальших наукових досліджень у цій галузі.

Подальшим ще одним кроком на шляху до поліпшення фінансового управління є створення більш гнучкої та ефективної системи управління ризиками, яка може адаптуватися до швидко мінливих ринкових умов, враховуючи високий рівень конкуренції на страховому ринку. Компанія повинна зосередитися на розробці інноваційних технологій, які не тільки підвищують ефективність операцій, але і забезпечують більш високу продуктивність взаємодії з клієнтами.

Ключовою сферою є інтеграція сучасних цифрових рішень для оптимізації процесів, які аналізують та обробляють великі обсяги даних, що має значно підвищити ефективність управління та прийняття рішень. Використання великих даних, штучного інтелекту і технології блокчейн дозволяє страховикам не тільки покращувати внутрішні процеси, але і підвищувати рівень взаємодії з кінцевими користувачами послуг. Особливу увагу слід приділяти розвитку персоналу та професійному розвитку співробітників. Це не тільки покращує загальну атмосферу

компанії, але й забезпечує більш високий рівень професіоналізму в управлінні фінансами та ризиками. Розробка стратегії управління та ефективне використання людських ресурсів є важливими факторами підвищення конкурентоспроможності на неділю.

В цілому, процес реформування та оптимізації фінансового управління компанією вимагає комплексного підходу, що поєднує в собі як стратегічне планування, так і використання новітніх технологічних рішень. Успішна реалізація запропонованих заходів дозволить компанії зміцнити своє фінансове становище, підвищити стабільність і привабливість неділі, внести свій внесок у сталий розвиток і продемонструвати лідерство в галузі.

Для забезпечення стабільності та підвищення фінансової ефективності компанії також важливо зосередитися на поліпшенні внутрішніх фінансових процесів, зокрема на поліпшенні управління ліквідністю, підвищенні ефективності використання капіталу та оптимізації структури витрат. Впровадження сучасних аналітичних інструментів, таких як прогнозування фінансових потоків і ризиків, дозволяє більш точно планувати і управляти фінансовими результатами.

Не менш важливо постійно контролювати конкурентні ринкові умови і швидко реагувати на зміни макроекономічного середовища. Це допоможе компанії швидко адаптуватися до нових викликів, уникнути фінансових втрат і своєчасно реалізувати можливості розширення бізнесу. жовтні неділі, крім того, стратегічна спрямованість на розширення клієнтської бази і поліпшення якості обслуговування зміцнить репутацію компанії на ринку і забезпечить стабільний дохід. Одним з важливих завдань є підтримка високої платоспроможності компанії, яка залежить від своєчасного виконання зобов'язань перед клієнтами, що вимагає стабільного фінансового управління, особливо в ситуаціях економічної нестабільності. Враховуючи цей фактор, компанія повинна активно працювати над підвищенням рівня капіталізації, залученням додаткових інвестицій і створенням

ефективних фінансових резервів для покриття потенційних витрат і непередбачених обставин. жовтень.

В результаті постійне вдосконалення фінансового управління та впровадження інноваційних підходів дозволяють компанії бути більш стійкою до фінансових коливань і забезпечувати сталий розвиток навіть в найскладніших економічних умовах. Крім того, ефективне фінансове управління допомагає підвищити довіру клієнтів і зміцнити позиції компанії на страховому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про страхування» №1909-IX від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n2320> (дата звернення: 18.10.2024).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» № 3257-IX від 14.07.2023 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3257-20#n62>
3. Аналіз фінансової стійкості страхової компанії на глобальному ринку, Fitch Ratings/ 2021 р. URL:<https://www.fitchratings.com/>
4. Аналіз фінансової звітності страховиків в Україні, 2021р. URL:<https://smida.gov.ua/>
5. Аналіз фінансової стійкості компаній на основі публічної звітності ,2022 р. URL:<https://youcontrol.com.ua/>
6. Бабенко, М. Г. «Корпоративне управління у страхових компаніях» (2017р.) (пропонує стратегії покращення корпоративної структури для підвищення фінансової ефективності) Київ:Юрінком Інтер. 240с.
7. Беляєв, О. А. «Фінансові коефіцієнти та їх застосування для оцінки надійності страхових компаній» (2020) (розглядається застосування фінансових коефіцієнтів для оцінки надійності страховиків.) Київ:Наукова думка. 120 с.
8. Бочаров Л.І., Н.І. Ханко «Основи фінансового менеджменту»// *Економіка та фінанси*. 2023. №5. С.45-50
9. Гала, В. І. «Фінансовий менеджмент страхових компаній: Теорія та практика», 2021р.Київ: Видавництво «Економіка» 210с.
10. Герасимова, М. О. «Інноваційні фінансові технології в управлінні страховими компаніями» (2019р.) (описує переваги інтеграції FinTech в

управління страховими активами та зменшення операційних витрат. Київ: Видавництво «Фінансова думка» 220с.

11. Глобальний огляд фінансової стійкості страхових компаній: аналіз ризиків та тенденцій, 2021 р. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk.html>

12. Грицай І.А. «Фінансовий менеджмент: теорія і практика в умовах ринкової економіки» Київ: КНЕУ, 2017р. с.210

13. Грицай І.С. «Фінансові інвестиції: теорія та практика» (2017р.) Київ: КНЕУ. 210 с.

14. Грищук, Т. О. «Платоспроможність та ліквідність страхових компаній як показники їх фінансової надійності» (2019р.) (дослідження платоспроможності страховиків як основного індикатора надійності.) Київ: Наукова думка. 210с.

15. Данилова, А. І. «Управління фінансами страхових компаній в умовах економічної нестабільності», 2020 р. (акцент на фінансові показники і фінансовий менеджмент) Київ: Економіка. 230с.

16. Дем'яненко, М. І. «Аналіз фінансових результатів страхових компаній в умовах економічної нестабільності». *Економіка і управління*, 2022. Т.3, с.45-58

17. Державна служба статистики України. Статистичні дані за 2023 рік URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

18. Державна служба статистики України. Оцінка фінансових показників страхової діяльності в Україні, 2021р. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

19. Жукова, І. А. «Цифрові трансформації в страхових компаніях» (2021р.) (дослідження щодо того, як цифровізація допомагає покращити управління ризиками і фінансові показники) Київ: Фінансова думка. 215с.

20. Іванов О.В. Стратегії управління ризиками в страховому бізнесі, 2021р. URL: https://insurancebiz.org/upload/doc/methodology_insur.pdf

21. Ковальчук О.І. Аналіз фінансової стійкості банків в Україні. 2021р. URL: <https://bank.gov.ua/>

22. Ковальчук О.П. (2018р.) Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНЕУ. 50-150с.
23. Ковальчук, Ю. В. «Управління ризиками в страховому бізнесі: сучасний підхід» (2018р.) (аналізує ефективні стратегії ризик-менеджменту в рамках страхових компаній.) Київ: Юрінком Інтер. 245с.
24. Козловська Н.Ю., А.М. Баранов «Кількісні методи в управлінні» Київ : КНЕУ,2021р.63-81с.
25. Козьменко С.М. (2014р.) Управління ризиками в страхових компаніях. Методи управління в страхових компаніях. «Економіка та фінанси», -т.12, с. 58-71
26. Козьменко С.М. «Управління ризиками в страхових компаніях: аналіз та стратегії мінімізації, «Фінансовий менеджмент» ,2014р.-т.8, с.32-45
27. Коробов, С. О. «Фінансова політика та корпоративне управління в страхових компаніях» (2020р.) (досліджує роль правильного корпоративного управління для стабільного розвитку компанії.) Київ: Економіка. 210с.
28. Костюк О.Ю., І.І. Власенко «Управління капіталом страхової компанії» Київ: КНЕУ,2020 р. 4-297с.
29. Кравець В.І. «Фінансовий менеджмент: теорія і практика» Київ: КНЕУ,2021 р. 280с.
30. Крупа Ю.Л., С.І. Чернявський «Аудит фінансової звітності» Київ: Центр учбової літератури,2020 р. 17-49с.
31. Лисенко Т.Ф., Д.О. Мельник «Фінансовий менеджмент і управління ризиками в страховій діяльності» Київ: Юрінком Інтер, 2020 р. 320с.
32. Лібанова, В. І. «Аналіз фінансової стійкості страхових компаній в Україні» (2021р.). Київ: Наукова думка. 230с.
33. Ляшенко І.В., О.В. Сазонова «Управління за допомогою КРІ» Київ: КНЕУ,2021р. 250с.

34. Малиновський, А. В. «Фінансове планування та контроль в страхових компаніях» (2019р.)(досліджує як ефективне планування та контроль можуть оптимізувати витрати і покращити загальну фінансову стабільність.) Київ: Видавництво: «Фінансова думка». 40-80с.
35. Маркет-Інфо.2021.Випуск54,2021/38URL:http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/54_2021/38.pdf
36. Мартинюк А.І., С.М. Лобко «Фінансова звітність та її роль у фінансовому менеджменті» Київ: Центр учбової літератури,2020 р. 280с.
37. Маслов, В. М. «Аналіз фінансової стійкості страхових компаній на основі звітності» (2018р.) (дослідження факторів, які впливають на надійність страховиків в умовах українського ринку.) Київ: Інтелект-Центр, 240с.
38. Методичні рекомендації Міністерства фінансів України щодо аналізу фінансового стану. 45с.
39. Михайлов О.П., І.М. Олійник «Фінансовий аналіз: методи і практика» Київ : КНЕУ,2020 р.350с.
40. Оцінка фінансової стійкості страховиків на міжнародному ринку,2021р. URL:<https://www.moody's.com/>
41. ПАТ СК «УСГ» Фінансова стійкість та оцінка ризиків страхової діяльності ,2021 р. URL:<https://www.usg.ua/about/financial-information/financial-statements/>
42. Петренко, І. В. «Фінансова надійність страхових компаній в Україні» (2017 р.) (аналіз фінансової стабільності та надійності вітчизняних страхових компаній за допомогою фінансових коефіцієнтів) Київ:Економіка. 220с.
43. Петрова О.В. Оцінка фінансової стійкості страхових компаній в умовах нестабільності. URL :<https://delo.ua/finance/> , 2023.

44. Петрова, Л. І. «Ризик-менеджмент у фінансовому менеджменті страхових компаній» (2020) (пропонує методи управління ризиками для покращення фінансової стабільності компаній.) Київ: Наукова думка. 230с.
45. Поліщук В.П. (2016) «Фінансовий менеджмент у страхових компаніях» Київ: Кондор. 195с.
46. Поліщук В.П. «Фінансовий менеджмент у страхових компаніях» Київ: Економіка, 2016р.-35-55с.
47. Пономаренко В.О., Л.І. Губська «Інвестиційна діяльність страхових компаній» Київ: Центр учбової літератури, 2022р. 7-210с.
48. Рибак, І. В. «Управління фінансами страхової компанії в умовах кризових явищ» (2019р.) Київ: Фінансова думка. 220с.
49. Річна фінансова звітність СК «УСГ» (Дані про основні проблеми організації фінансового менеджменту базуються на аналізі річної фінансової звітності СК «УСГ» за 2019-2023 роки, яка доступна на офіційному сайті компанії.)
50. Тарасенко В.І., Григорчук Н.М. «Стратегічний менеджмент» Київ: Центр учбової літератури, 2020р. 280с.
51. Тимошенко, Т. В. «Фінансові показники та їх вплив на розвиток страхових компаній в Україні». Київ, 2020. Видавництво: Економіка. 210с.
52. Фінансова звітність компанії (за 2022 рік, доступна на офіційному сайті).
53. Шевченко С.О., Н.М. Кравчук «Бюджетування в страхових компаніях» Київ: Центр учбової літератури, 2021р. 50-180с.
54. Шевченко, О. Л. «Методи фінансового прогнозування в страховому бізнесі» (2020) (запропоновані нові методи прогнозування для підвищення фінансової стійкості.) Київ: Економіка. 215с.

55. Шевчук О.В., С.Л. Ткаченко «Фінансовий менеджмент в умовах ризику» Київ: КНЕУ, 2021 р. 280с.
56. Шершньова З.Є. (2010). Фінансовий менеджмент: теорія та практика. Київ: Кондор. 310с.
57. Шмідт, В. В. «Фінансовий менеджмент у страховій діяльності», 2019р. (розглядаються показники ефективності управління фінансами в страхових компаніях) Київ: Наукова думка. 5-85с.
58. Johnson, M., & Lee, T. (2020). «Recent Trends in Cybersecurity Risk Management» Journal of information Security ,34(2), 145-160.
59. Fiveable. (2024). Coverage ratio. URL: <https://library.fiveable.me/key-terms/actuarial-mathematics/coverage-ratio> (дата звернення :1 грудня 2024 р.)
60. Actuarial Mathematics Glossary. (2024). Coverage ratio. URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/coverageratio.asp> (дата звернення :1 грудня 2024 р.)